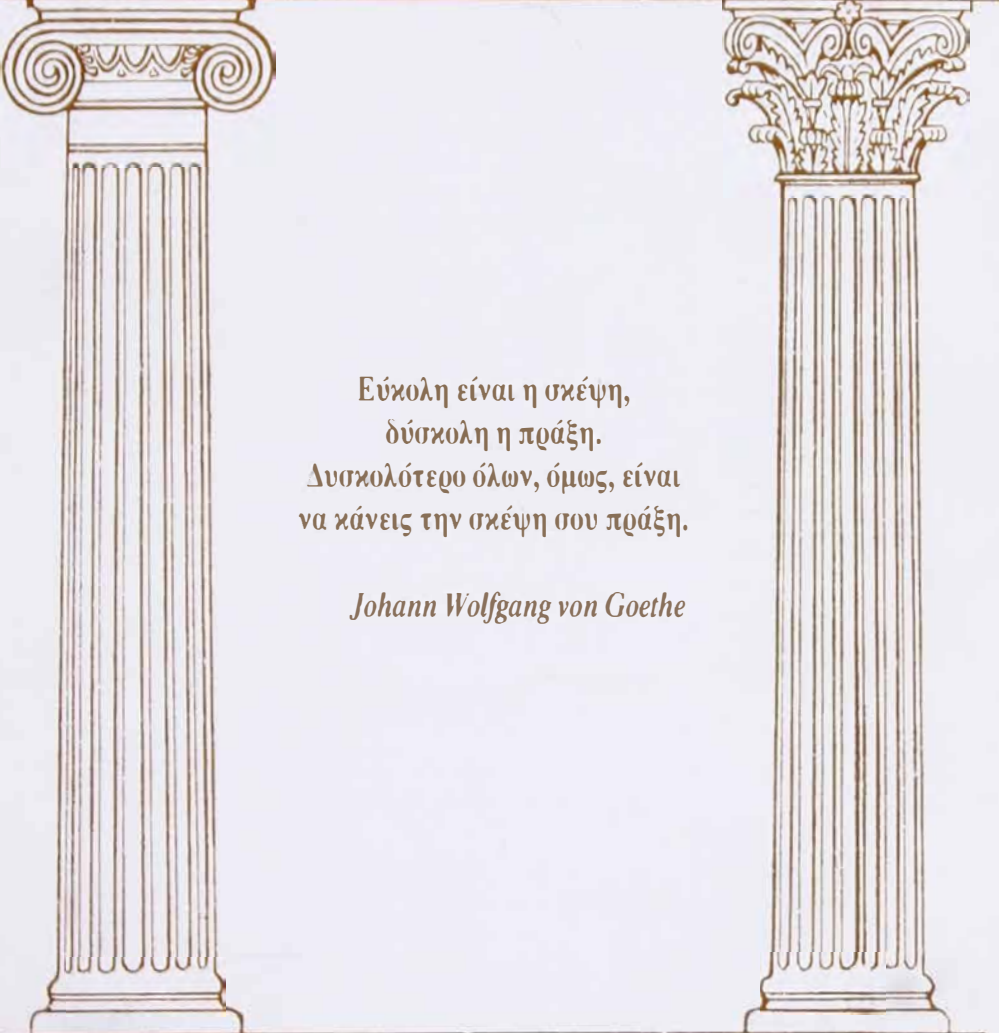

ΙΛΙΞΟΣ

Εύκολη είναι η σκέψη,
δύσκολη η πράξη.
Δυσκολότερο όλων, όμως, είναι
να κάνεις την σκέψη σου πράξη.

Johann Wolfgang von Goethe

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
Η Φωνή της Σιγής

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**Το Κλειδί
της Θεοσοφίας**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**Τα Πρώτα Βήματα
στον Αποκρυφισμό**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**ΓΙΟΓΚΑ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ**
(Ανθολογία Εσωτερικής Γνώσης)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός:4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email(περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email(Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Εκδότης - Διευθυντής: Θεόδωρος Κατσιφής

Σύνταξη / Επιμέλεια ύλης: Ιφιγένεια Κασταμονίτη

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

Η ελευθερία και η αγάπη βαδίζουν μαζί. Η αγάπη δεν είναι μια αντίδραση. Εάν σας αγαπώ επειδή και εσείς με αγαπάτε, αυτό αποτελεί ένα είδος συναλλαγής, κάτι που θα έπρεπε να βρίσκεται στο εμπόριο. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΓΑΠΗ. Αγαπώ σημαίνει ότι δεν ζητώ τίποτε σε αντάλλαγμα. Σημαίνει ακόμη πως ούτε καν νιώθω ότι δίνω κάτι. Μόνο αυτού του είδους η αγάπη μπορεί να γνωρίσει την ελευθερία.

Κρισναμούρτι

Η ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ιδρύθηκε στις 17 Νοεμβρίου 1875 στη Ν. Υόρκη από την Ε.Π. Μπλα-βάτσκι και τον συντ/χη Χ.Σ. Όλκοττ. Η σημερινή έδρα της βρίσκεται στο Adyar, Madras – India. Σκοποί της είναι:

1. Ο σχηματισμός ενός πυρήνα της Παγκόσμιας Αδελφότητας της Ανθρωπότητας, χωρίς διάκριση φυλής, πίστης, γένους, τόξης ή χρώματος.

2. Η ενθάρρυνση της συγκριτικής μελέτης των θρησκειών, της φιλοσοφίας και της επιστήμης.

3. Η έρευνα των ανεπιβεβαιωμένων νόμων της φύσης και των δυνάμεων που βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα στον άνθρωπο.

Θεοσοφία είναι το σώμα της αλήθειας που αποτελεί τη βάση όλων των θρησκειών, και του οποίου δεν μπορεί κανείς να διεκδικήσει την αποκλειστικότητα. Προσφέρει μια φιλοσοφία που κάνει τη ζωή κατανοητή και εκθέτει τη δικαιοσύνη και την αγάπη που καθοδηγούν την εξέλιξή της. Τοποθετεί τον θάνατο στη σωστή του θέση, σαν επαναληπτικό επεισόδιο σε μια ατελείωτη ζωή που ανοίγει την είσοδο σε μια πληρέστερη και λαμπρότερη ύπαρξη. Αποκαθιστά την επιστήμη του Πνεύματος στον κόσμο, διδάσκοντας ότι το Πνεύμα είναι ο αληθινός εαυτός του ανθρώπου, ενώ ο νους και το σώμα είναι οι υπηρέτες του. Φωτίζει τις Γραφές και τα δόγματα των θρησκειών και αποκαλύπτει τις κρυμμένες έννοιές τους.

Το Ελληνικό τμήμα της Θ.Ε. ιδρύθηκε αρχικά στην Κέρκυρα, το 1877, από τους κκ Όθωνα Αλεξάνδρου, Αλέξανδρο Ρομπότη, Δημήτριο Σοφοκλή, Κόντη Γκονέμη και Πασκουάλε Μενελάου. Υπό τη σημερινή μορφή της ως «Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι», είναι σωματείο μη κερδοσκοπικό, νομίμως αναγνωρισμένο με την υπ' αρ. 8187/1946 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Εφόσον η Θ.Ε. έχει εξαπλωθεί ευρύτατα ανά τον πολιτισμένο κόσμο, και εφόσον άτομα όλων των θρησκειών έχουν γίνει μέλη της χωρίς να εγκαταλείψουν τα ιδιαίτερα δόγματά τους, τις διδασκαλίες και την πίστη τους, θεωρείται καλό να τονισθεί το γεγονός ότι δεν υπάρχει κανένα δόγμα, καμία γνώμη οποιουδήποτε που να δεσμεύει με οποιονδήποτε τρόπο, οποιουδήποτε μέλος της Θ.Ε. Η αποδοχή των τριών αντικειμενικών σκοπών της είναι ο μόνος όρος για να γίνει κανείς μέλος της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Έλενα Π. Μπλαβάτσου: Όνειρα (μέρος 1ον)	σελ. 4
Παράσχος Φραντζολάκης: Ο Αποκρυφισμός στην Έβδομη Τέχνη (μέρος 1ον)	14
Γεώργιος Κουκουβίνος: Η Αρχαία Προσευχή ενός Γνωστικού.....	23
Αντώνης Παπανδρέου: Παράκελσος	24
Geoffrey Hodson: Ο Πνευματικός Εαυτός του Ανθρώπου και ο στόχος του προς Τελείωση.....	34
Γεώργιος Γκόργκας: Ελλίδα	39
Από την Άχρονη Σοφία: Σκέψη και Πράξη	45
Γεράσιμος Διαμαντάτος: Περί Αγάπης.....	47
Sandy Ravelli: Θεοσοφία και Μεταφυσική	55
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ.....	61
ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ	63

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalsociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά. Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalsociety.gr

ΟΝΕΙΡΑ

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

(Περίληψη διδασκαλίας στις συναντήσεις της Στοάς Blavatsky
της Θ.Ε. της Αγγλίας στο Λονδίνο,
στις 20 και 27 Δεκεμβρίου 1888)
(Μέρος Ιον – μετάφραση Ανωνύμου)

Ερ.: Ποιες είναι οι «αρχές» οι οποίες είναι ενεργές κατά την διάρκεια των ονείρων;

Απ.: Οι «αρχές» που ενεργούν κατά την διάρκεια των συνηθισμένων ονείρων -τα οποία οφείλουν να διακριθούν από τα πραγματικά όνειρα και ονομάζονται επιπόλαια οράματα- είναι το Κάμα, η έδρα του προσωπικού Εγώ και της επιθυμίας αφυπνισμένης σε μια χαοτική δραστηριότητα από τις ληθαργικές αναμνήσεις του κατωτέρου Μάνας.

Ερ.: Τί είναι το «κατώτερο Μάνας»;

Απ.: Αυτό συνηθώς αποκαλείται η ζωική ψυχή (το Νεφές των Εβραίων Καμπαλιστών). Είναι η ακτίνα η οποία εκπορεύεται από το ανώτερο Μάνας ή το μόνιμο Εγώ, και είναι αυτή η «αρχή» η οποία μορφοποιεί τον ανθρώπινο νου και στα ζώα το ένστικτο, γιατί τα ζώα επίσης ονειρεύονται. Η λέξη ονειρεύομαι σημαίνει πραγματικά «μισσοκοιμάμαι» (αυτή η λειτουργία ονομάζεται στα Ρώσικα «dreamatj»). Η συνδυασμένη δράση του Κάμα και της «ζωικής ψυχής» όμως, είναι καθαρά μηχανική. Είναι το ένστικτο, όχι η αιτία και ο λόγος που είναι δραστήριο σε αυτά. Κατά τον ύπνο του σώματος αυτά δέχονται και στέλνουν έξω μηχανικά ηλεκτρικά σοκ προς, και από τα διάφορα κέντρα του νευρικού συστήματος. Ο εγκέφαλος δύσκολα επηρεάζεται από αυτά και η μνήμη τα αποθηκεύει, φυσικά, χωρίς τάξη και ακολουθία. Στην αφύπνιση αυτές οι εντυπώσεις εξαφανίζονται βαθμιαία, όπως κάνει κάθε προσωρινή σκιά που δεν έχει καμία βασική ή ουσιώδη πραγματικότητα που να την υποστηρίζει. Η ισχυρή ικανότητα συγκράτησης του εγκεφάλου όμως, μπορεί να εγκαταστήσει και να τις διατηρή-

σει μόνο αν έχουν εντυπωθεί αρκετά ισχυρά. Αλλά γενικά η μνήμη μας εγκαθιστά μόνο τις φευγαλέες και διεστραμμένες εντυπώσεις, τις οποίες έχει ο εγκέφαλος την στιγμή της αφύπνισης. Αυτή η «όψη» των ονείρων όμως έχει επαρκώς σχολιαστεί και περιγραφεί αρκετά σωστά στις σύγχρονες φυσιολογικές και βιολογικές εργασίες, καθώς τέτοια ανθρώπινα όνειρα δεν διαφέρουν και πολύ από των ζώων. Αυτό που είναι εντελώς «άγνωστο έδαφος» για την Επιστήμη είναι τα πραγματικά όνειρα και οι εμπειρίες του ανωτέρου ΕΓΩ, τα οποία επίσης

αποκαλούνται όνειρα αλλά οφείλουμε να μην τα ονομάζουμε έτσι, γιατί αλλιώς ο όρος πρέπει να αλλάξει για τα άλλα όνειρα.

Ερ.: Πώς διαφέρουν αυτά;

Απ.: Η φύση και οι λειτουργίες των πραγματικών ονείρων δεν μπορούν να κατανοηθούν, αν δεν παραδεχτούμε την ύπαρξη ενός αθάνατου Εγώ σε έναν θνητό άνθρωπο ανεξάρτητο από το φυσικό σώμα, διότι το ζήτημα γίνεται αρκετά ακατανόητο αν δεν πιστεύουμε -το οποίο είναι γεγονός- ότι κατά την διάρκεια του ύπνου παραμένει μόνο μία ζωοποιημένη εύπλαστη μορφή, της οποίας οι δυνατόμεις για ανεξάρτητη σκέψη είναι πλήρως παράλυτες.

Αλλά αν παραδεχτούμε την ύπαρξη ενός ανωτέρου και μονίμου Εγώ σε εμάς - το οποίο δεν πρέπει να συγχέεται με αυτό που αποκαλούμε ο «Ανώτερος Εαυτός», μπορούμε να αντιληφθούμε ότι αυτά που συχνά αναγνωρίζουμε ως όνειρα, τα αποδεκτά γενικά ως άσκοπες φαντασιώσεις, είναι στ' αλήθεια διάσπαρτες, τυχαίες σελίδες προερχόμενες από την ζωή και τις εμπειρίες του εσωτερικού ανθρώπου και μια θολή ανάμνηση, η οποία την στιγμή της αφύπνισης διαστρέφεται περισσότερο ή λιγότερο από την φυσική μας μνήμη. Η δεύτερη συλλαμβάνει μηχανικά λίγες εντυπώσεις των σκέψεων, επιβεβαιωμένα γεγονότα, και πράξεις εκτελεσμένες από τον εσωτερικό άνθρωπο κατά την διάρκεια των ωρών της πλήρους ελευθερίας. Γιατί το Εγώ μας ζει την δική του ξεχωριστή ζωή μέσα σε αυτή την φυλακή πηλού κάθε φορά που ελευθε-

ρώνεται από τα δεσμά της ύλης. Αυτό το Εγώ είναι αυτός ο ηθοποιός, ο πραγματικός άνθρωπος, ο αληθινός ανθρώπινος εαυτός. Αλλά ο φυσικός άνθρωπος δεν μπορεί να αισθανθεί ή να είναι συνειδητός κατά την διάρκεια των ονείρων, γιατί η προσωπικότητα, ο εξωτερικός άνθρωπος με τον εγκέφαλό του και τον μηχανισμό σκέψης του, παραλύουν τελείως περισσότερο ή λιγότερο.

Εμείς θα μπορούσαμε να συγκρίνουμε καλά το πραγματικό Εγώ με έναν φυλακισμένο, και την φυσική προσωπικότητα με τον δεσμοφύλακα του. Αν ο δεσμοφύλακας πέσει για ύπνο, ο φυλακισμένος δραπετεύει, ή τουλάχιστον περνάει έξω από τους τοίχους της φυλακής του. Ο δεσμοφύλακας είναι μισοκοιμισμένος και κοιτάζει γερμένος όλη την ώρα έξω από το παράθυρο, διαμέσου του οποίου μπορεί να συλλάβει μόνο περιστασιακές βιαστικές ματιές του φυλακισμένου του σαν ένα είδος σκιάς κινούμενη μπροστά του. Αλλά τί μπορεί αυτός να αντιληφθεί και τί μπορεί να γνωρίζει για τις πραγματικές δράσεις, και ειδικά τις σκέψεις από αυτήν την επίβλεψη;

Ερ.: Δεν μπορούν οι σκέψεις από τον έναν να εντυπωθούν πάνω στον άλλον;

Απ.: Όχι κατά την διάρκεια του ύπνου, σε καμιά περίπτωση, γιατί το πραγματικό Εγώ δεν σκέφτεται όπως η μεταβατική και προσωρινή προσωπικότητα. Στην διάρκεια των ωρών της αφύπνισης, οι σκέψεις και η Φωνή του Ανωτέρου Εγώ φτάνουν ή δεν φτάνουν στον δεσμοφύλακά του - τον φυσικό άνθρωπο γιατί είναι η Φωνή της Συνειδήσής του, αλλά κατά τον ύπνο του αυτή είναι απόλυτα «Φωνή στην έρημο». Στις σκέψεις του πραγματικού ανθρώπου, ή της αθάνατης «Ατομικότητας», οι εικόνες και τα θεάματα του Παρελθόντος και του Μέλλοντος είναι όπως το Παρόν. Ούτε οι σκέψεις του είναι όπως οι δικές μας, υποκειμενικές εικόνες στο μυαλό μας, αλλά ζωντανές δράσεις και πράξεις, παρούσες πραγματικότητες. Αυτές είναι πραγματικότητες ακόμη και όπως ήταν όταν η ομιλία εκφρασμένη σε ήχους δεν υπήρχε, όταν οι σκέψεις ήταν αντικείμενα, και οι άνθρωποι δεν χρειαζόταν να εκφραστούν με ομιλίες. Γιατί αυτοί αμέσως αντιλαμβάνονταν τους εαυτούς τους σε δράση με την δύναμη της Κριγιασάκτι, αυτή την μυστήρια δύναμη η οποία μεταμορφώνει αμέσως ιδέες σε ορατές μορφές, και υπήρχαν ως αντικειμενικές στον «άνθρωπο» της πρώιμης τρίτης Φυλής όπως είναι τα αντικείμενα της όρασης τώρα για εμάς.

Ερ.: Πώς τότε η εσωτερική Φιλοσοφία εξηγεί την μεταβίβαση ακόμη και ελαχίστων τμημάτων αυτών των σκέψεων του Εγώ στην

φυσική μας μνήμη, η οποία μερικές φορές τα συγκρατεί;

Απ.: Όλες αυτές είναι αντανακλάσεις στον εγκέφαλο του κοιμώμενου, όπως οι εξωτερικές σκιές στους τοίχους ενός σπιτιού, τις οποίες αντιλαμβάνεται καθώς ξυπνά. Τότε ο άνθρωπος νομίζει ότι έχει ονειρευτεί όλα αυτά κι αισθάνεται σαν να είχε ζήσει ανάμεσα σε κάτι, αν και στην πραγματικότητα είναι οι σκέψεις - δράσεις του πραγματικού Εγώ, τις οποίες αυτός έχει αμυδρά αντιληφθεί. Καθώς ξυπνάει τελείως, οι αναμνήσεις του γίνονται με κάθε λεπτό περισσότερο ακαθόριστες, και αναμιγνύονται με τις εικόνες οι οποίες προβάλλονται από τον φυσικό εγκέφαλο υπό την δράση των ερεθισμάτων που προκάλεσαν την αφύπνιση. Αυτές οι αναμνήσεις με την δύναμη των συνειρμών θέτουν σε κίνηση διάφορες ακολουθίες ιδεών.

Ερ.: Είναι δύσκολο να αντιληφθείς πώς το Εγώ μπορεί να ξαναβλέπει κατά την διάρκεια της νύχτας πράγματα τα οποία έχουν γίνει εδώ και καιρό. Δεν είναι δηλωμένο ότι τα όνειρα δεν είναι υποκειμενικά;

Απ.: Πώς μπορούν να είναι υποκειμενικά όταν αυτή η ίδια η ονειρική κατάσταση είναι για μας και στο δικό μας πεδίο, σε κάθε περίπτωση, υποκειμενική; Για τον ονειρευτή (το Εγώ) στο δικό του πεδίο τα πράγματα είναι αντικειμενικά γι' αυτόν, όπως οι δράσεις μας για εμάς.

Ερ.: Ποιες είναι οι αισθήσεις οι οποίες δρουν στα όνειρα;

Απ.: Οι αισθήσεις του κοιμώμενου δέχονται τυχαία σοκ και αφυπνίζονται σε μηχανική δράση. Οτιδήποτε ακούει και βλέπει είναι, όπως έχει ειπωθεί, μία ακαθόριστη αντανάκλαση των σκέψεων του Εγώ. Το Εγώ είναι υψηλά πνευματικό και είναι συνδεδεμένο πολύ στενά με τις ανώτερες αρχές: Μπούντι και Άτμα. Αυτές οι υψηλές αρχές είναι εντελώς ανενεργές στο δικό μας πεδίο και το ανώτερο Εγώ (Μάνας), λιγότερο ή περισσότερο, κοιμάται κατά την διάρκεια της εγρήγορσης του φυσικού ανθρώπου. Αυτή είναι ειδικά η περίπτωση των ανθρώπων με πολύ υλιστικό νου. Τόσο αδρανείς είναι οι πνευματικές ικανότητες διότι το Εγώ είναι πολύ περιορισμένο από την ύλη, και πολύ δύσκολα μπορεί να δώσει όλη του την προσοχή στις δράσεις του ανθρώπου. Ακόμη, ο άνθρωπος θα δεσμευόταν με τις αμαρτίες για τις οποίες το Εγώ - όταν ξαναενωνόταν με το κατώτερο Μάνας- θα πρέπει να υποφέρει στο μέλλον λόγω αυτής της συνένωσης. Είναι, όπως είπα, οι εντυπώσεις προβαλλόμενες στον φυσικό άνθρωπο από αυτό το Εγώ, το οποίο αποτελεί ό,τι αποκαλούμε «συνείδηση». Και κατά αναλογία, όπως και η Προσωπικότητα, η κατώτερη Ψυχή (ή Μά-

νας) ενοποιεί τον εαυτό της στην ανώτερη συνειδητότητά της ή Εγώ, κάνοντας την δράση του πάνω στην ζωή του θνητού ανθρώπου πιο αξιοπρόσεκτη.

Ερ.: Αυτό το Εγώ τότε, είναι το «Ανώτερο Εγώ»;

Απ.: Ναι, είναι το ανώτερο Μάνας φωτισμένο από το Μπούντι, η αρχή της αυτό-συνείδησης, το «Εγώ είμαι Εγώ» εν συντομία. Είναι η «Καράνα-Σαρίρα», ο αθάνατος άνθρωπος, ο οποίος περνάει από μία ενσάρκωση σε άλλη.

Ερ.: Είναι για την αληθινή ονειρική κατάσταση ο «καταγραφέας» ή η «πινακίδα της μνήμης», διαφορετική από της εγρήγορσης;

Απ.: Αφού τα όνειρα είναι στην πραγματικότητα οι δράσεις του Εγώ κατά την διάρκεια του φυσικού ύπνου, αυτά φυσικά είναι καταγεγραμμένα πάνω στο δικό τους πεδίο και παράγουν τα κατάλληλα αποτελέσματα σε αυτό. Αλλά πρέπει να θυμόμαστε πάντα ότι τα όνειρα γενικά, κι όπως τα ξέρουμε, είναι απλά οι συγκεχυμένες αναμνήσεις από την κατάσταση της εγρήγορσης.

Συμβαίνει, συχνά, πράγματι, να μην έχουμε καθόλου αναμνήσεις των ονείρων μας αλλά αργότερα, κατά την ημέρα, η ανάμνηση του ονείρου να εμφανιστεί σαν αστραπή σε μας. Για αυτό υπάρχουν πολλοί λόγοι. Είναι ανάλογο με το τί μας συμβαίνει κάποιες φορές. Συχνά μία αίσθηση, μία οσμή, ακόμη κι ένας τυχαίος θόρυβος ή ένας ήχος, φέρουν αστραπιαία στο νου μας παλιά ξεχασμένα γεγονότα, σκηνές κι ανθρώπους. Κάποια από αυτά που έχουμε δει, κάνει, ή σκεφτεί από τον «νυχτερινό δράστη», το Εγώ, εντυπώνονται εκείνη την ώρα στον φυσικό εγκέφαλο αλλά δεν έρχονται μέχρι την συνείδηση, την μνήμη της εγρήγορσης, εξαιτίας

κάποιας φυσικής κατάστασης ή εμποδίου. Αυτή η εντύπωση είναι καταγεγραμμένη στον εγκέφαλο στα κατάλληλα κύτταρα ή νευρικά κέντρα, αλλά εξαιτίας κάποιων συμπτωματικών καταστάσεων «αργεί να πάρει φωτιά», για να το πούμε έτσι, έως ότου κάτι του δίνει την απαραίτητη ώθηση. Τότε ο εγκέφαλος την απελευθερώνει αμέσως στην συνειδητή μνήμη του ανθρώπου, γιατί το απαιτούν άμεσα οι συνθήκες. Αυτό το συγκεκριμένο κέντρο αρχίζει να μπαίνει σε δράση και κάνει το έργο που πρέπει, αλλά προς το παρόν ήταν πλήρως φραγμένο.

Ερ.: Πώς λαμβάνει χώρα αυτή η διαδικασία;

Απ.: Υπάρχει ένα είδος τηλεγραφικής επικοινωνίας, συνεχιζόμενη αδιάκοπα μέρα και νύχτα, ανάμεσα στον φυσικό εγκέφαλο και στον εσωτερικό άνθρωπο. Ο εγκέφαλος είναι ένα τέτοιο πολύπλοκο όργανο φυσικά και μεταφυσικά, που μοιάζει με ένα δένδρο του οποίου τον φλοιό μπορείς να τον αφαιρέσεις στρώμα, στρώμα, κάθε στρώμα όντας διαφορετικό από όλα τα άλλα και το καθένα έχοντας το δικό του ξεχωριστό έργο, λειτουργία και ιδιότητες.

Ερ.: Τί διαφοροποιεί την ονειρική μνήμη και την φαντασία από αυτήν την συνείδηση της εγρήγορσης;

Απ.: Κατά την διάρκεια του ύπνου η φυσική μνήμη και φαντασία είναι φυσικά παθητικές, γιατί ο ονειρευτής κοιμάται, ο εγκέφαλος του κοιμάται, η μνήμη του κοιμάται, όλες οι λειτουργίες του είναι αδρανείς και αναπαύονται. Είναι μόνο όταν διεγείρονται, όπως σας είπα, που ξυπνάνε. Λόγω αυτού, η συνείδηση του κοιμώμενου δεν είναι ενεργητική αλλά παθητική. Ο εσωτερικός άνθρωπος όμως, το πραγματικό Εγώ, ενεργεί ανεξάρτητα κατά την διάρκεια του ύπνου του σώματος αλλά είναι αμφίβολο εάν οποιoδήποτε από εσάς -εκτός κι αν έχει εξοικειωθεί πλήρως με την φυσιολογία του αποκρυσίμου- θα μπορούσε να καταλάβει την φύση αυτής της δράσης.

Ερ.: Τί σχέση έχει το Αστρικό Φως και το Ακάσα με την μνήμη;

Απ.: Το πρώτο είναι η «πινακίδα της μνήμης» του ζωώδους ανθρώπου, το δεύτερο του πνευματικού Εγώ. Τα «όνειρα» του Εγώ όσο και οι δράσεις του φυσικού ανθρώπου είναι όλα καταγεγραμμένα, αφού και τα δύο είναι δράσεις βασισμένες σε αιτίες που παράγουν αποτελέσματα. Τα «όνειρά» μας, όντας απλά η κατάσταση εγρήγορσης και οι δράσεις του πραγματικού Εαυτού, πρέπει φυσικά να είναι κάπου καταγεγραμμένα. Διαβάστε το άρθρο «Καρμικά θεάματα» στο περιοδικό *Lucifer* και προσέξτε την περιγραφή του πραγματικού Εγώ καθισμένο ως θεατής της ζωής του ήρωα, και ίσως κάτι ξυπνήσει μέσα σας.

Ερ.: Τί είναι στην πραγματικότητα το Αστρικό Φως;

Απ.: Όπως μας διδάσκει η Εσωτερική Φιλοσοφία, το Αστρικό Φως είναι απλώς τα κατακάθια του Ακάσα ή της Παγκόσμιας Ιδεοπλασίας στην μεταφυσική της έννοια. Αν και αόρατη είναι ακόμη, μιλώντας έτσι, η φωσφορίζουσα ακτινοβολία του τελευταίου και το μέσο ανάμεσα σε αυτό και στις ικανότητες σκέψης του ανθρώπου. Είναι οι σκέψεις οι οποίες μολύνουν το Αστρικό Φως και το κάνουν αυτό που είναι: αποθήκη όλων των ανθρωπίνων και ειδικά των ψυχικών αμαρτιών. Στην πρωταρχική του γέννηση το Αστρικό Φως, ως ακτινοβολία, είναι αρκετά καθαρό. Αν και το κατώτερο τμήμα του βυθίζεται προσεγγίζοντας την δική μας γήινη σφαίρα, το περισσότερο διαφοροποιείται και ως αποτέλεσμα καταλήγει ακάθαρτο στο μεγαλύτερο μέρος της φύσης του. Αλλά ο άνθρωπος βοηθάει αξιοσημείωτα σε αυτήν την μόλυνση, και επιστρέφει πίσω την ουσία της πολύ χειρότερη από όταν την παρέλαβε.

Ερ.: Μπορείτε να μας εξηγήσετε πώς αυτό σχετίζεται με τον άνθρωπο και τις δράσεις του στην ονειρική του ζωή;

Απ.: Η διαφοροποίηση στον φυσικό κόσμο είναι άπειρη. Η Παγκόσμια ιδεοπλασία -ή το Μαχάτ αν το προτιμάτε έτσι- στέλνει την ομοιογενή της ακτινοβολία στον ετερογενή κόσμο και αυτή φτάνει στον άνθρωπο ή στους προσωπικούς νόες διαμέσου του Αστρικού Φωτός.

Ερ.: Αλλά ο νους μας δεν δέχεται τα φώτα κατευθείαν από το ανώτερο Μάνας διαμέσου του κατώτερου Μάνας; Και δεν είναι το πρώτο η καθαρή εκπόρευση της θείας ιδεοπλασίας - οι «Μανασαπούτρας» οι οποίοι ενσαρκώνονται στους ανθρώπους;

Απ.: Οι ατομικοποιημένοι Μανασαπούτρας ή οι Κουμάρας είναι οι άμεσες ακτινοβολίες της θείκης Ιδεοπλασίας. - «ατομικοποιημένοι» με την έννοια της μεταγενέστερης διαφοροποίησης εξαιτίας των αναρίθμητων ενσαρκώσεων. Στο σύνολό τους είναι το συλλογικό άθροισμα αυτής της Ιδεοπλασίας και γίνονται στο πεδίο μας ή, από την δική μας άποψη, Μαχάτ, καθώς οι Ντιάνι-Τσόχανς είναι στο άθροισμά τους η ΛΕΞΗ ή «Λόγος» στον σχηματισμό του Κόσμου. Αν ήταν οι Προσωπικότητες (Κατώτερο Μάνας ή οι φυσικοί νόες) εμπνευσμένες και φωτισμένες μόνο από τα ανώτερα alter Egos τους, θα υπήρχε λίγη αμαρτία μόνον στον κόσμο. Αλλά δεν είναι, και φτάνοντας περιπλεγμένες στα δίκτυα του Αστρικού Φωτός, ξεχωρίζουν τους εαυτούς τους όλο και περισσότερο από τα γονικά τους Εγώ. Διαβάστε και μελετήστε τί λέει ο Ελιφάς Λεβί για το Αστρικό Φως, το οποίο αποκαλεί Σατανά και Μεγάλο Ερπετό. Το Αστρικό Φως έχει πάρει τις περισσότερες

φορές το νόημα ενός είδους δευτέρου γαλαζίου ουρανού. Αυτό το φανταστικό διάστημα όμως, πάνω στο οποίο εντυπώνονται όλες οι αναρίθμητες εικόνες όλων όσα υπήρξαν, είναι, και θα είναι επίσης, είναι εξ άλλου μια πολύ αξιοθρήνητη πραγματικότητα. Γίνεται μέσα στον άνθρωπο και για τον άνθρωπο -εάν είναι ψυχικός, και ποιος δεν είναι;- ένας δελεαστικός δαίμονας, ο «κακός άγγελος» του και ο εμπνευστής όλων των χειρότερών του πράξεων. Αυτός ενεργεί πάνω στην θέληση ακόμη και του κοιμούμενου διαμέσου των εικόνων, εντυπωμένων επάνω στο ληθαργικό του εγκέφαλο (οι οποίες δεν πρέπει να συγχέονται με τα «όνειρα»), κι αυτοί οι σπόροι παράγουν τους καρπούς τους όταν ο άνθρωπος ξυπνάει.

Ερ.: Ποιος είναι ο ρόλος που παίζει η θέληση στα όνειρα;

Απ.: Η θέληση του εξωτερικού ανθρώπου, η θέλησή μας, είναι φυσικά υπνωτισμένη και αδρανής κατά την διάρκεια των ονείρων, αλλά μία σίγουρη ισχυρή ώθηση της θέλησης μπορεί να δοθεί στην κατάσταση του ύπνου κατά την διάρκεια που είναι ανενεργός. Και επίσης, μία σίγουρη ανάπτυξη θα προκύψει ως αποτέλεσμα της αμοιβαίας αλληλεπίδρασης -που προκαλείται σχεδόν μηχανικά- μέσω της ένωσης μίας, δύο ή περισσότερων «αρχών», έτσι ώστε να δρουν σε τέλεια αρμονία χωρίς οποιαδήποτε προστριβή ή φάλτσα νότα κατά την αφύπνιση. Αλλά αυτή είναι μία από τις υπεκφυγές της «μαύρης μαγείας», και όταν χρησιμοποιείται για καλούς σκοπούς ανήκει στην εκπαίδευση του Αποκρυφισμού. Θα πρέπει κανείς να είναι πολύ προοδευμένος στην «ατραπό» για να έχει μία θέληση, η οποία μπορεί να δρα συνειδητά κατά την διάρκεια του φυσικού ύπνου ή να δρα πάνω στην θέληση ενός άλλου ανθρώπου κατά την διάρκεια του ύπνου του δευτέρου, για να ελέγξει τα όνειρά του και έτσι να ελέγχει τις δράσεις του όταν αυτός ξυπνήσει.

Ερ.: Εμείς διδαχτήκαμε ότι ο άνθρωπος μπορεί να ενώσει όλες τις «αρχές» του σε μία - τί σημαίνει αυτό;

Απ.: Όταν ένας μύστης «Αντέπτο» (σημ. ΙΛΙΣΟΥ = Τέλειος Μύστης) καταφέρνει να το κάνει, είναι ένας «Τζιβανμούκτα»: αυτός που δεν είναι πάνω στην γη ουσιαστικά, και γίνεται ένας Νιρβάνι ο οποίος μπορεί να μπει στο Σαμάντι εάν το θελήσει. Οι Αντέπτος γενικά κατατάσσονται με βάση τον αριθμό των «αρχών» που έχουν κάτω από τον τέλειο έλεγχο τους, γιατί αυτό το οποίο αποκαλούμε θέληση έχει την θέση του στο ανώτερο ΕΓΩ, και το τελευταίο όταν είναι απαλλαγμένο από την γεμάτη αμαρτίες προσωπικότητα, είναι θείο και αγνό.

Ερ.: Τί ρόλο παίζει το Κάρμα στα όνειρα; Στην Ινδία λένε ότι κάθε άνθρωπος δέχεται την ανταμοιβή ή την τιμωρία όλων των

πράξεών του και στην εγρήγορση και στον ύπνο του μέσω των ονείρων του.

Απ.: Αν το λένε αυτό, είναι διότι αυτοί έχουν διατηρήσει σε όλη τους την αγνότητα και ανάμνησή τους την παράδοση των προπατόρων τους. Γνωρίζουν ότι ο Εαυτός είναι το πραγματικό Εγώ, κι ότι δρα και ζει αν και είναι σε διαφορετικό πεδίο. Η εξωτερική ζωή είναι ένα «όνειρο» γι' αυτό το Εγώ, ενώ η εσωτερική ζωή ή η ζωή σε αυτό το επίπεδο που ονομάζουμε ονειρικό, είναι η πραγματική γι' αυτό. Και έτσι οι Ινδουιστές (οι βέβηλοι, φυσικά) λένε ότι το Κάρμα είναι γενναιόδωρο και ανταμείβει τον πραγματικό άνθρωπο στα όνειρα, ως επίσης και την επιπόλαιη προσωπικότητα στην φυσική ζωή.

Ερ.: Ποια είναι η διαφορά, «καρμικά», ανάμεσα στα δύο;

Απ.: Ο φυσικός ζωώδης άνθρωπος είναι τόσο λίγο υπεύθυνος όσο ένας σκύλος ή ένα ποντίκι. Για την σωματική μορφή όλα τελειώνουν με το θάνατο του σώματος. Αλλά ο πραγματικός ΕΑΥΤΟΣ, ο οποίος εκπόρευσε την δική του σκιά ή την χαμηλής νοημοσύνης προσωπικότητα που ενεργοποίησε και κίνησε τα νήματα κατά την διάρκεια της ζωής του φυσικού αυτόματου, θα πρέπει να συμπάσχει με τον «υπάλληλό» του και το alter ego του σε κάθε επόμενη του ενσάρκωση.

Ερ.: Μα, τα δύο, το ανώτερο και κατώτερο Μάνας, είναι ένα, έτσι δεν είναι;

Απ.: Είναι ένα, αλλά κι ακόμη δεν είναι ένα - κι αυτό είναι το μεγάλο μυστήριο. Το ανώτερο Μάνας ή ΕΓΩ είναι ουσιαδώς θεϊκό και συνεπώς αγνό. Καμία κηλίδα δεν μπορεί να το λερώσει, καθώς ούτε η τιμωρία μπορεί να το φτάσει καθεαυτό, πολύ περισσότερο αφού αυτό είναι αθώο, και δεν παίρνει μέρος στις εσκεμμένες συναλλαγές του Κατώτερου του Εγώ. Είναι γεγονός όμως ότι, αν και διπλό και κατά την διάρκεια της ζωής διακριτό από το Κατώτερο, ο «Πατέρας και Γιος» είναι ένα, και εξαιτίας αυτού στην επανένωση με το πατρικό Εγώ, η Κατώτερη Ψυχή στερεώνει κι εντυπώνει επάνω του όλες τις κακές και όλες τις καλές της πράξεις - μαζί της πρέπει να υποφέρει το Ανώτερο Εγώ. Αν και αθώο και χωρίς ελάττωμα πρέπει να υποφέρει την τιμωρία από τα παραπτώματα, δεσμευμένο μαζί με τον κατώτερο Εαυτό του στην μελλοντική τους ενσάρκωση. Το όλο δόγμα της εξιλέωσης είναι χτισμένο επάνω σε αυτό το παλιό εσωτερικό αξίωμα, γιατί το Ανώτερο Εγώ είναι το αντίτυπο αυτού το οποίο είναι πάνω σε αυτή την γη: ο τύπος δηλαδή, η προσωπικότητα. Αυτό ισχύει, για εκείνους οι οποίοι το καταλαβαίνουν. Η παλιά Βεδική ιστορία του Βισβα-

κάρμαν ακόμη μία φορά πρακτικά αποδεικνύεται. Ο Βισβακάρμαν, ο Πατέρας Θεός που όλα τα παρατηρεί, ο οποίος είναι πίσω από την αντίληψη των θνητών, πεθαίνει ως γιος του Μπαχαβάνα, του Άγιου Πνεύματος, με την σταύρωση του εαυτού του πάνω στον εαυτό του για να σώσει τους κόσμους. Το μυστικό όνομα του «Ανωτέρου Εγώ» είναι στην Ινδική φιλοσοφία Κσετραγκνιά, ή «ενσωματωμένο Πνεύμα», αυτό το οποίο γνωρίζει ή μορφοποιεί το Κσέτρα, το «σώμα». Δείτε την ετυμολογία του ονόματος και θα βρείτε σε αυτό τον όρο «aja»: «πρώτη γέννηση» και επίσης «αμνός». Όλα αυτά είναι γεμάτα υπαινιγμούς και τόμοι θα έπρεπε να γραφτούν για την προ-γενετική και μετά-γενετική ανάπτυξη του τύπου και του αντιτύπου - του Χριστού-Κσετραγκνιά, του «Θε-ανθρώπου», του πρωτογεννημένου, που συμβολίζεται ως ο «αμνός». Η Μυστική Δοξασία δείχνει ότι οι Μανασαπούτρας, ή τα ενσαρκωμένα ΕΓΩ, έχουν οι ίδιοι αναλάβει εθελοντικά και με γνώση τους το βάρος όλων των μελλοντικών αμαρτιών όλων των μελλουσών προσωπικοτήτων τους. Με βάση αυτό είναι εύκολο να δούμε ότι δεν είναι ούτε ο κύριος Α. ούτε ο κύριος Β. ούτε οποιαδήποτε από τις προσωπικότητες που περιοδικά ντύνουν τα Αυτοθυσιαζόμενα ΕΓΩ, τα οποία είναι οι πραγματικοί Πάσχοντες, αλλά βεβαίως ο αγνός Χριστός μέσα μας. Γι' αυτό το λόγο οι μυστικοί Ινδοί λένε ότι ο Εσωτερικός Εαυτός, ή το Εγώ (το ένα στα τρία και τα τρία στο ένα) είναι ο «Αρματηλάτης» ή ο οδηγός, ότι οι προσωπικότητες είναι προσωρινοί και μεταβατικοί ταξιδιώτες ενώ τα άλογα είναι τα ζωώδη πάθη του ανθρώπου. Είναι τότε αληθινό να πούμε ότι όταν εμείς παραμένουμε κουφοί στη Φωνή της Συνείδησής μας, σταυρώνουμε τον Χριστό μέσα μας.

Αλλά ως επιστρέψουμε στα όνειρα.

(Συνεχίζεται)

(Πηγή: *Transactions of the Blavatsky Lodge, Theosophical University Press, Pasadena, California, 1946*)

Ο Αποκρυφισμός στην Έβδομη Τέχνη

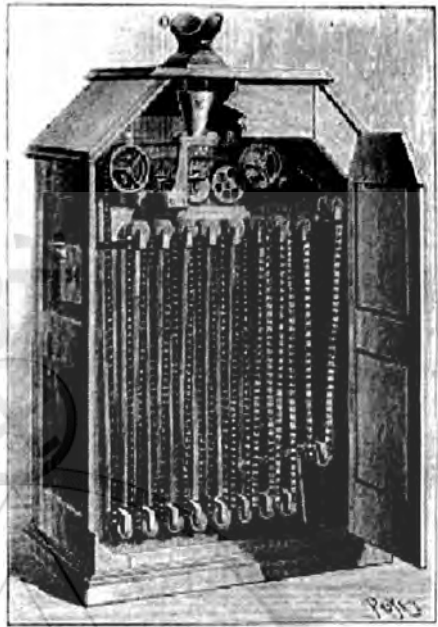
Παράσχος Φραντζολάκης
(Κρήτη)

(Μέρος Ιον)

Στις μέρες μας ο κινηματογράφος, ή αλλιώς «σινεμά», αποτελεί την αποκαλούμενη έβδομη τέχνη δίπλα στην γλυπτική, την ζωγραφική, τον χορό, την αρχιτεκτονική, την μουσική και την λογοτεχνία. Αρχικά εμφανίστηκε περισσότερο ως μια νέα τεχνική καταγραφής της κίνησης της οπτικοποίησής της, όπως δηλώνει ο ίδιος ο όρος (κινηματογράφος = κίνηση + γραφή). Επί σειρά ετών ο άνθρωπος πειραματίστηκε πάνω στην προσπάθεια απεικόνισης της κίνησης. Αρχικά με μεθόδους διαδοχικής φωτογράφισης από τον Edward Muybridge το 1878. Αργότερα με την εφεύρεση του κινητοσκοπίου από τον William σε συνεργασία με τον Thomas Edison στα τέλη του 1880, όπου μέσα από ένα κουτί γινόταν η προβολή μιας φωτογραφικής ταινίας και ήταν ορατή από έναν θεατή μέσω μιας οπής. Τέλος, βασιζόμενοι στο κινητοσκόπιο των Dixon και Edison, οι αδελφοί August και Luis Lemiére εφηύραν τον κινηματογράφο με την μορφή που τον ξέρουμε έως και σήμερα. Μέσω του κινηματογράφου παρουσιάζονταν, στις πρώτες μέρες του, σκηνές από την καθημερινότητα. Με την πάροδο όμως των χρόνων και με την ανακάλυψη νέων τεχνολογιών, η τέχνη του κινηματογράφου έγινε πιο σύνθετη, και από μεμονωμένες σκηνές καθημερινότητας κατέληξε να παρουσιάζει ολόκληρους βίους.

Πέραν όμως αυτών, ο άνθρωπος ή ο σκηνοθέτης, μιλώντας κινηματογραφικά, θέλησε να περάσει πιο ιδιαίτερα μηνύματα από την παρουσίαση μιας απλής καθημερινής ζωής. Μηνύματα αγάπης, μίσους, πολιτικά, πολιτιστικά, μέχρι θεοσοφικά, μυστικιστικά και αποκρυφιστικά. Συγκεκριμένα, το κομμάτι του αποκρυφισμού στον κινηματογράφο, μιας και είναι το θέμα με το οποίο θα ασχοληθούμε παρακάτω, έκανε την εμφάνισή του από τις πρώτες κιόλας ημέρες της ύπαρξης του κινηματογράφου και έχει απασχολήσει πάρα πολλούς σκηνοθέτες. Άλλοι

εμπνευσμένοι από βιβλία συγγραφέων που έχουν ασχοληθεί με τον αποκρυφισμό, άλλοι έχοντας γνώσεις, και άλλοι οι οποίοι χρησιμοποιούσαν και χρησιμοποιούν τον αποκρυφισμό ως τρόπο ζωής. Δεν είναι λίγες εκείνες οι ταινίες που έχουν αποκρυφιστικές έννοιες. Από τις πιο παλιές όπως «Ο Εξορκιστής», του William Friedkin, «Η Προφητεία» του Wes Craven, και το «Μωρό της Ρόζμαρι» του Roman Polanski, μέχρι τις πιο μεταγενέστερες όπως «Η Ένατη Πύλη» επίσης του Roman Polanski, «Ο Αρχοντας των Δακτυλιδιών» του Peter Jackson, και το «Avatar» του James Cameron.

(Κινηματοσκόπιο)

Αν θέλαμε απλά να αναφέρουμε όλες τις ταινίες οι οποίες έχουν αποκρυφιστικά στοιχεία, θα χρειαζόμασταν τόμους ολόκληρους. Για να εξετάσουμε λοιπόν πώς εμφανίζονται τα στοιχεία αυτά στις κινηματογραφικές ταινίες, επιλέξαμε τρεις χαρακτηριστικές για να σχολιάσουμε τις σκηνές τους. Αυτές είναι: «Ο Αρχοντας των Δακτυλιδιών» του Peter Jackson, το «Matrix» των Andy και Anna Wachowski και το «Τίγρης και Δράκος» του Ang Lee. Ξεκινάμε λοιπόν το ταξίδι μας με την πρώτη σκηνή από τον «Αρχοντα των Δακτυλιδιών». Στην σκηνή αυτή βλέπουμε ότι περιγράφεται περιληπτικώς η ιστορία όλων των δακτυλιδιών της Μέσης Γης. Τα δακτυλίδια στο σύνολό τους ήταν είκοσι. Τα τρία από αυτά δόθηκαν στα ξωτικά, τα επτά στους νάνους και τα εννιά στους ανθρώπους. Όλα αυτά βέβαια δεν έγιναν τυχαία. Το ότι δόθηκαν συγκεκριμένα δακτυλίδια σε κάθε φυλή της Μέσης Γης, κρύβει αρκετά νοήματα. Ας τα πάρουμε όμως από την αρχή.

Τρία δακτυλίδια δόθηκαν στα ξωτικά: Το 3 είναι ο αριθμός της Δημιουργίας. Κατά τον Πυθαγόρα συμβολίζει την αρχή, την μέση και το τέλος. Αντιπροσωπεύει την αρχή όλων που είναι ολόκληρα και τέλεια, τις τρεις διαστάσεις και τον Θεό Δημιουργό ή εκδηλωμένο Θεό = Πατήρ - Υιός - Άγιο Πνεύμα, Μπράχμα - Βισνού - Σίβα, ή όπως θέλει κανείς να το εκφράσει. Τα ξωτικά με την σειρά τους συμβολίζουν την αθανασία, την σοφία και την ομορφιά (όπως αναφέρεται και στην σκη-

νή αυτή). Στην ουσία συμβολίζουν τα τρία στοιχεία της Φύσης (Νερό, Αέρας, Φωτιά) και τον ανώτερο άνθρωπο που δημιουργεί. Επίσης, συνδέονται με τον κλάδο εξέλιξης του Ντεβαϊκού βασιλείου (ή αγγελικού) που ακολουθεί παράλληλη πορεία με αυτή του ανθρώπινου βασιλείου, όπως αναφέρεται στο βιβλίο του C. Jinarayadasa: «*Η Απόκρυφος Εξέλιξη της Ανθρωπότητας*» (*).

Το 7 κατά τους Πυθαγόρειους είναι αριθμός «αμήτωρ», μιας και δεν είναι γινόμενο παραγόντων. Είναι μοναχικός αριθμός και γι' αυτό όσοι άνθρωποι έχουν σαν κυρίαρχό τους τον αριθμό 7, θεωρούνται μοναχικοί. Είναι επίσης ο αριθμός της τελειότητας γιατί είναι το άθροισμα του 3 (δημιουργία) και του 4 (φυσικό πεδίο) που εκφράζουν τα δύο τέλεια σχήματα: το ισόπλευρο τρίγωνο και το τετράγωνο. Οι νάνοι στους κόσμους της φαντασίας είναι άριστοι τεχνίτες και δημιουργοί μεγαλύτερων κατασκευών και πολεμικών μηχανών, και βρίσκονται πάντα κρυμμένοι και απομονωμένοι μέσα στα βουνά. Γι' αυτό λοιπόν δόθηκαν επτά δακτυλίδια στους νάνους.

Ο αριθμός 9 είναι ο αριθμός των μεγάλων διανοητικών και πνευματικών πραγματοποιήσεων. Προέρχεται από τον πολλαπλασιασμό του 3 με τον εαυτό του αλλά έχει και εις διπλούν τα ελαττώματά του, όπως είναι η αλαζονεία, η δίψα για εξουσία, κλπ. Ο άνθρωπος (σύμφωνα με τον συγγραφέα Tolkien) ήρθε στην Μέση Γη από τον Ilunatar (τον θεό της δημιουργίας) για να μεγαλοουργήσει. Αλλά θα πρέπει να μοχθήσει για να ξεπεράσει όλα τα ελαττώματά του και να εξελιχθεί για να φθάσει να είναι η ανώτερη φυλή. Τέλος, ο αριθμός 1 είναι το Σημείο. Η πηγή όλων των αριθμών. Συμβολίζει το κυρίαρχο Ένα. Είναι λοιπόν ο αριθμός που «εξουσιάζει» όλους τους άλλους. Στην ταινία ο Sauron κατασκεύασε το Ένα Δακτυλίδι (το εικοστό) γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο. Για να εξουσιάζει, να είναι κυρίαρχος όλων των φυλών της Μέσης Γης.

Εκτός βέβαια από τα απόκρυφα νοήματα που μας προσφέρει η ταινία μέσα από τον κόσμο των αριθμών, υπάρχουν και πολλοί άλλοι απόκρυφοι συμβολισμοί που είναι άξιοι συζητήσεως. Ένας από αυτούς είναι ο συμβολισμός στην είσοδο προς τις σπηλιές των νάνων της Morya. Μια πύλη που αρχικά εμποδίζει την πορεία της συντροφιάς του δακτυλιδιού. Μια συμβολική αψίδα που στηρίζεται από δύο κίονες, οι οποίοι με την σειρά τους είναι τυλιγμένοι με μια αναρριχώμενη βλάστηση. Η αψίδα φέρει μια επιγραφή γραμμένη σε μια αρχαία γλώσσα των ξωτικών η οποία λέει: «Οι πύλες του Durin, του Άρχοντα της Morya. Πείτε φίλος και περάστε». Σχεδιασμένα κάτω από την αψίδα είναι επτά άστρα και ένα στέμμα (πάλι βλέπουμε τον αριθμό 7 και τον αριθμό 1), και κάτω από αυτά μπορούμε να δούμε ένα πολύ μεγαλύτερο άστρο (το άστρο του Οίκου της Feanor).

Αυτό το μοτίβο είναι παρόμοιο με εκείνο της Βασιλικής Αψίδας γνωστού Οργανισμού, που επίσης περιλαμβάνει επτά άστρα στο σημείο κάτω από την αψίδα. Η αψίδα του αποτελείται από επτά ζωδιακούς οίκους, των οποίων η θέση στον ουρανό ενώνει το Duat (=η ουράνια περιοχή όπου βρίσκεται ο αστερισμός του Ωρίωνα, όπου πίστευαν οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ότι πήγαιναν οι ψυχές των νεκρών, και όπου «κυβερνούσε» ο Όσιρις την μεταθανάτια ζωή). Ως εκ τούτου, τα επτά άστρα δεν μπορούν να υποδηλώνουν το σύμπλεγμα των Πλειάδων στον Ταύρο, ούτε τον αστερισμό Corona Boreallis. Επίσης δεν υποδηλώνουν κανένα άστρο στο ίδιο το Duat, ειδικότερα γύρω από τον Σείριο ή τον Ωρίωνα. Το άστρο του «Οίκου της Feanor» όμως, μπορεί να είναι ανάλογο του Σείριου, αν συγκρίνουμε την Πύλη του Durin και την εν λόγω Βασιλική Αψίδα. Αυτό τότε μας δίνει μια πολύ συγκεκριμένη τοποθεσία στον ουρανό, όπου περιλαμβάνονται ένα στέμμα και επτά άστρα. Μήπως ο συμβολισμός απεικονίζει τον 12ο πλανήτη ή Nibiru;

(Η αψίδα της Πύλης της Durin)

Τα επτά άστρα ίσως αντιπροσωπεύουν τα επτά δακτυλίδια που δόθηκαν στους νάνους περισσότερο από κάτι αποκρυφιστικό. Υπάρχουν όμως αρκετές υποσυνειδητές εικόνες στην συγκεκριμένη σκηνή, και η αρχική πηγή του συμβολισμού μπορεί να είναι πολύ βαθιά. Ας συγκρίνουμε την Πύλη του Durin με την Βασιλική Αψίδα και την ισοδύναμη αλχημιστική εικόνα. Η Βασιλική Αψίδα είναι εντυπωσιακή διότι μας δίνει μια συγκεκριμένη θέση στον ουρανό για αυτόν τον συμβολισμό. Μια θέση που δεν περιείχε επτά άστρα. Επίσης μας δείχνει ένα κομητοειδές άστρο υποδηλώνοντας πολύ έντονα τον Nibiru. Είναι ο Nibiru ο εστεμμένος αητός; Ο ουράνιος βασιλιάς που επιστρέφει;

Στην Πύλη του Durin υπάρχει επίσης ένα στέμμα. Αυτός ο συμβολισμός είναι πολύ δυνατός και η Πύλη αυτή μπορεί να θεωρηθεί σαν πύλη μύησης. Μπορεί το στέμμα αυτό να είναι το στέμμα του Χριστού; Αν δούμε τον συμβολισμό στο φυλακτό του Ορφέα, τότε ο παραλληλισμός αυτός γίνεται ξεκάθαρος. Περνώντας την Πύλη αυτή, η συντροφιά του Δακτυλιδιού έρχεται αντιμέτωπη με ένα από τα πιο δύσκολα και επικίνδυνα εμπόδια στην γέφυρα του Kazad-Dum, η οποία οδηγεί στην μόνη έξοδο από τα ορυχεία της Morya.

Μια σκοτεινή μορφή από σκιά και φωτιά. Το όνομά αυτής: Balrog. Δημιούργημα του σκοτεινού Άρχοντα Morgoth, ο Balrog μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα συνονθύλευμα αρνητικών ενεργειών-σκεπτομορφών. Ένα σκοτεινό πλάσμα το οποίο χρησιμοποιεί την φωτιά για να καταστρέψει. Κάτι αντίστοιχο είναι οι Σαλαμάνδρες, που από τους αλχημιστές αναφέρονται ως «πνεύματα ή δαιμόνια» της φωτιάς. Όταν ειδικά ανταποκρίνονταν σε εκείνους που εκτελούσαν τελετουργίες ακολουθώντας την «αριστερή οδό», γινότουσαν καταστροφικές. Αυτό λοιπόν είναι ο Balrog. Μια Σαλαμάνδρα που ανταποκρίθηκε στις μεθόδους της αριστερής οδού της μαύρης μαγείας του Morgoth. Στην σκηνή αυτή ο μύστης Gandalf προσπαθεί να αντιμετωπίσει την σκοτεινή μορφή χρησιμοποιώντας επίσης την φωτιά. Αυτή την φορά όμως για προστασία. Διαβάζουμε προσεκτικά τα λόγια του Gandalf: «Είμαι υπηρέτης της μυστικής φωτιάς, εξουσιαστής της φλόγας της Απορ. Η σκοτεινή φωτιά δεν θα σε ωφελήσει φλόγα της Udun! Γύρνα πίσω στην σκιά. Δεν θα περάσεις!»

Στο τελετουργικό αυτό ο Gandalf αποκαλύπτει ότι είναι ο κάτοχος ενός εκ των τριών δακτυλιδιών των ξωτικών: του δακτυλιδιού της φωτιάς. Η πρώτη πρόταση αποκαλύπτει αυτό το γεγονός. Τί συμβολίζει η μυστική φωτιά και η φλόγα της Απορ; Είναι η εκπόρευση του «Άκτιστου Πυρός». Της ενέργειας της προερχόμενης από τα ανώτερα επίπεδα, της οποίας οι «συχρότητες-δονήσεις» είναι πολύ μεγάλες με αποτέλεσμα να επιδρά και να ελέγχει την κατώτερη «φλόγα της Udun», που συμβολίζει με την σειρά της την συγκέντρωση συμπυκνωμένων ενεργειών και ιδιοτελών σκέψεων προερχόμενων από τα κατώτερα επίπεδα του φυσικού κόσμου. Όμως βλέπουμε στο τέλος ότι, αν έστω για μια στιγμή, για ένα δέκατο του δευτερολέπτου, ο εκτελών την τελετουργία χάσει την αυτοσυγκέντρωσή του, αυτό μπορεί να αποδειχθεί επώδυνο.

Εκείνο που χωρίζει την απόλυτη προστασία από τον απόλυτο χαμό, δεν είναι παρά μια ισχνή «κλωστή». Οι κατώτερες αυτές σκεπτομορφές, ή πιο συγκεκριμένα ο Balrog, δεν χρειάζονται παρά μόνο αυτό το δέκατο του δευτερολέπτου ανθρώπινης αφέλειας ώστε να κτυπήσουν. Βλέπουμε λοιπόν ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία της Φύσης με όποιον τρόπο επιθυμούμε. Αλλά πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αποδεχθούμε και τα ανάλογα αποτελέσματα. Είναι δική μας επιλογή.

Ας δούμε όμως στην συνέχεια μια σκηνή από το έργο Matrix, για να καταλάβουμε την έννοια της επιλογής. Ο ήρωας της συγκεκριμένης ταινίας, ο Νίο (αγγλικά NEO, που είναι αναγραμματισμός του ONE=ΕΝΑΣ) έχει μια τάση να ερευνά για την αλήθεια. Κανείς όμως δεν φθάνει στην αλήθεια μόνος του. Πάντα υπάρχει ένας Δάσκαλος,

ένα Ον που τον καθοδηγεί. Στην συγκεκριμένη ταινία ο Δάσκαλος είναι ο Μορφέας (=θεός του ύπνου στην ελληνική μυθολογία), ο οποίος προσπαθεί να ξυπνήσει τον ήρωα της ταινίας από τον λήθαργο προσφέροντάς του το δίλλημα της επιλογής. Όλα λοιπόν ξεκινούν με μια απόφαση. Αυτή είναι και η πρώτη δοκιμασία του μαθητή. Κανείς δεν μπορεί να διδαχθεί αν δεν το επιθυμεί ο ίδιος. Γι' αυτό, η μαθητεία είναι μια ενεργητική δράση. Στο έργο αυτό υπάρχουν αναφορές στα μεγάλα μυστήρια της Αιγύπτου, όπου ο υποψήφιος έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα σε δύο ποτήρια κρασί. Ένα από τα δύο περιείχε δηλητήριο. Με αυτό τον τρόπο δοκιμαζόταν όχι μόνο αν είχε ξεπεράσει τον φόβο του θανάτου, έχοντας πίστη στην αθανασία της ψυχής, αλλά και αν είχε αναπτύξει τέτοιες δυνάμεις ώστε να μπορεί να διαισθανθεί ποιο είναι το κρασί που δεν θα τον οδηγήσει στον θάνατο.

Έτσι λοιπόν στην ταινία ο υποψήφιος στην μύηση, δηλαδή στην γνώση, πρέπει να διαλέξει ανάμεσα στο κόκκινο και το μπλε χάπι. Συνεπώς καλείται να επιλέξει ανάμεσα στο βόλεμα που προσφέρουν η άγνοια και η έλλειψη συνείδησης και στην «κατάρρα» της γνώσης, στο «βάρος» της ελευθερίας και της υπευθυνότητας. Ο πρωταγωνιστής όμως επιλέγει το δεύτερο. Ξαναγεννιέται στον πραγματικό κόσμο αυτή την φορά. Δεν είναι τυχαίο ότι ονόμαζαν τους μνημένους στα μεγάλα μυστήρια «δύο φορές γεννημένους» ή «διγενείς». Αυτό γινόταν επειδή γεννιόντουσαν μια φορά στην ύλη όπως όλοι μας, και μια φορά στο πνεύμα. Εκτός όμως από το θέμα της επιλογής, στην σκηνή αυτή ο Μορφέας φέρει και ένα άλλο ερώτημα. Τί είναι το Matrix; Αυτό που μπορούμε να απαντήσουμε σαν θεόσοφοι είναι ότι ο μόνος πραγματικός χώρος είναι ο Νοητικός, ο χώρος της φαντασίας και του θείκου νου.

Ο μόνος πραγματικός χρόνος είναι το «βήμα» της ανάπτυξης της συνείδησης στο Θεϊόν, καθώς Αυτό προβάλλει την Συνείδησή του μέσα στο όνειρό Του, που εμείς αποκαλούμε «αληθινό κόσμο», δηλαδή στο Matrix. Η πλάνη του Matrix προβάλλεται σε κάθε ανθρώπινη συνείδηση με τον ίδιο τρόπο όπως ένας υπέρ-υπολογιστής συνδέεται με έναν άλλον (και τον ελέγχει). Έτσι κατασκευάζεται ένα εικονικό περιβάλλον που

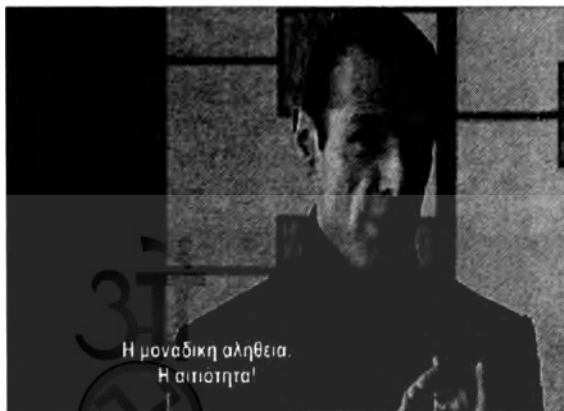
(Η αλχημική ασίδα)

συνδέεται με τις ατομικές ανθρωπίνες συνειδήσεις και τις συνοδεύει σε όλη τους την ζωή. Δημιουργείται με αυτό τον τρόπο η ψευδαισθήση του περιβάλλοντος και της διαδοχής γεγονότων σε ένα περιβάλλον ολογραφικής εικονικής πραγματικότητας. Βέβαια, η επιλογή του Νίο δεν θα γινόταν αν ο ίδιος δεν είχε την περιέργεια, ή πιο σωστά την αμφιβολία, για τον κόσμο στον οποίο «ζούσε». Διότι τί είναι η αμφιβολία; Είναι η αβεβαιότητα για την αλήθεια ή για την ορθότητα ενός πράγματος. Ο Αριστοτέλης είχε πει για την αμφιβολία ότι είναι η αρχή της σοφίας. Ο Μορφέας λοιπόν απαντά στον Νίο όταν τον ρωτά γιατί τα μάτια του πονούν καθώς συνέρχεται σιγά-σιγά από τον σωματικό λήθαργο: «Επειδή δεν τα είχες χρησιμοποιήσει ποτέ». Ο ήρωας λοιπόν ζούσε σε έναν ψεύτικο κόσμο. Άλλωστε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η λέξη Matrix προέρχεται από την σανσκριτική λέξη *maya*, που σημαίνει ψευδαισθήση και είναι η ονομασία για τον αισθητό κόσμο. Οι Ινδοί θεωρούν ότι την αλήθεια δεν μπορούμε να την συλλάβουμε με τις φυσικές αισθήσεις μας.

Αφού λοιπόν ο Μορφέας ξυπνά τον Νίο από τον σωματικό λήθαργο που βρισκόταν, προσπαθεί να τον ξυπνήσει και από τον πνευματικό λήθαργο στον οποίο ακόμα βρίσκεται. Έτσι, με την βοήθεια των πολεμικών τεχνών, ο Μορφέας δείχνει στον Νίο πώς να διώξει την αμφιβολία του για την πραγματικότητα. Σε πρώτη φάση ο Μορφέας, έχοντας την πίστη και την βεβαιότητα, κερδίζει τον Νίο. Σε εκείνο το σημείο βλέπουμε την αμφιβολία στα μάτια του ηθοποιού. Ο Δάσκαλος Μορφέας, θέλοντας να τον αφυπνίσει, προσπαθεί να του εξηγήσει βάζοντάς τον να σκεφθεί τον τρόπο με τον οποίο τον κέρδισε, καθώς και ότι δεν έχει να κάνει με την σωματική δύναμη ή το πόσο γρήγορος είναι. Η φράση «Πιστεύεις ότι είναι αέρας αυτό που αναπνέεις;» είναι αυτή που ταρακουνά τον ήρωα. Βλέπουμε λοιπόν ότι μόλις ξεκινά ο ήρωας-μαθητής να αντιλαμβάνεται και να μην νομίζει αυτό που πραγματικά είναι, φτάνει στο σημείο και προς δική του έκπληξη, να νικήσει τον ίδιο του τον Δάσκαλο. Η πόρτα για την πραγματικότητα μόλις έχει ανοίξει, αλλά μόνον αυτός μπορεί να την περάσει εφόσον το επιθυμεί. Είναι και εδώ θέμα επιλογής.

Σε άλλη σκηνή βλέπουμε ότι αναφέρεται μια «αμετάβλητη παγκόσμια σταθερά». Η μοναδική αλήθεια. Η αιτιότητα. Δράση και αντίδραση. Αίτιο και αιτιατό. Προηγούμενως μιλήσαμε για την αμφιβολία και ότι δίχως αυτήν δεν θα υπήρχε η σοφία όπως είπε και ο Αριστοτέλης. Στην προκειμένη περίπτωση, η αμφιβολία μπορούμε να πούμε ότι είναι το αίτιο το οποίο προκαλεί το αιτιατό: η περιέργεια παρακινεί τον Νίο να ερευνήσει την πραγματικότητα και κυρίως τον ίδιο του τον εαυτό. Ο Sir Isaac Newton έγραψε κάποτε ότι «για κάθε πράξη υπάρχει μια ισοδύναμη και αντίθετη αντίδραση».

Ο μεγάλος Δάσκαλος Βούδας διδάσκει: «Είσαι ό,τι νομίζεις, έχοντας γίνει ό,τι νόμιζες». Στην ουσία, και οι δύο αυτές φράσεις λένε το ίδιο πράγμα. Ότι για κάθε αιτία υπάρχει ένα αποτέλεσμα. Εδώ ακριβώς βρίσκεται ο νόμος του κάρμα.

Μερικές φορές το αποτέλεσμα θα λάβει χώρα για μερικές μόνον στιγμές. Εύκολα έτσι μπορούμε να δούμε πως η σκέψη και το αποτέλεσμα είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους τόσο πολύ, σαν να ρίχνεις μια πέτρα σε μια λίμνη και να παρακολουθείς τις φουσαλίδες που βγαίνουν έξω. Άλλες φορές τα αποτελέσματα έρχονται πολλά χρόνια μετά το αίτιο, και είναι πολύ δύσκολο να φανερωθεί η συγγένεια μεταξύ των δύο. Πάντα όμως η μία εποχή ακολουθεί την άλλη. Το καλοκαίρι ακολουθεί την άνοιξη.

Εκτός από την αναφορά στον νόμο της αιτιότητας, επαναφέρεται και το δικαίωμα της επιλογής. Ο «Μεροβίγγιος» (βλ. φωτό επάνω) αναφέρει ότι η επιλογή είναι μια ψευδαισθήση δημιουργημένη από αυτούς που έχουν την εξουσία, για να κρατήσουν τους αδύναμους στην θέση τους και να δώσουν στους καταπιεσμένους μια αίσθηση ελέγχου. Θα μπορούσε να είναι αλήθεια αυτό; Μήπως οι «Κύριοι του Κάρμα» έχουν δημιουργήσει την επιλογή για να μπορούμε, ή μάλλον να νομίζουμε εμείς οι θνητοί ότι μπορούμε να έχουμε τον έλεγχο σε αυτά που προκαλούμε; Δυστυχώς δεν μπορούμε να το ξέρουμε αυτό, γιατί στην επόμενη σκηνή ακούμε: «Βλέπουμε μέχρι εκεί που θα κατανοήσουμε».

«Είμαστε όλοι εδώ για να κάνουμε αυτό που πρέπει». Έτσι απαντά η Προφήτιδα στον Νίο όταν την ρωτά γιατί θέλει να τον βοηθήσει. Με αυτό του εξηγεί ότι ο σκοπός της ύπαρξής της είναι να τους βοηθήσει, θέλοντας να δώσει στον Νίο να καταλάβει τον δικό του σκοπό ύπαρξης. Το πεπρωμένο του. Σε αυτό το σημείο έρχεται πάλι η επιλογή που πρέπει να κάνει ο ήρωας, μεταξύ του αν θέλει να τον βοηθήσει ή όχι. Αυτό όμως που μας κάνει περισσότερη εντύπωση είναι η απάντηση που παίρνει από εκείνη: «Δεν θα επιλέξεις τώρα. Έχεις ήδη αποφασίσει. Βρίσκεσαι εδώ για να καταλάβεις το γιατί». Ο ήρωας έχει ήδη κάνει την επιλογή του πολύ πριν συναντήσει την Προφήτιδα. Στην πραγματικότητα, η επιλογή έγινε πριν ακόμη ξαναγεννηθεί. Ο λόγος που βρίσκεται

εκεί είναι να καταλάβει γιατί έχει κάνει τις επιλογές που έκανε και αυτές που πρόκειται να κάνει. Οι «Κύριοι του Κάρμα» έχουν αποφασίσει για τις επιλογές που θα κάνουμε σε κάθε βίο μας, όπως επίσης και για το τί θα επακολουθήσει από αυτές. Είναι το αίτιο και το αιτιατό. Εμείς πρέπει να κατανοήσουμε το γιατί κάνουμε αυτές τις επιλογές. Διότι, τί

είναι το Κάρμα; Όντως μια λέξη, και αυτό που έχει σημασία είναι το πώς αλληλεπιδρά επάνω μας και πάνω στους άλλους. Αυτή η αλληλεπίδραση συμφωνεί με τον νόμο του Newton που αναφέραμε παραπάνω.

Για κάθε επιλογή που κάνουμε στον

βίο μας, υπάρχει ένα ανάλογο αποτέλεσμα. Ο νόμος του Κάρμα δηλώνει ότι μια ζωή είναι μια συνεχής εμπειρία σαν αποτέλεσμα πολλών ενσαρκώσεων, από πάρα πολλές προηγούμενες ενσαρκώσεις μας στον υλικό κόσμο. Ο νόμος αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως τρόπος εφαρμογής της δικαιοσύνης και της ισορροπίας. Είναι στην πραγματικότητα ένας απλούστατος νόμος, που όμως καλύπτει όλους τους επιμέρους νόμους της ζωής. Είναι αδιάσπαστος από αυτό που μερικοί έχουν αποκαλέσει «νόμο της ευκαιρίας», δηλαδή ένας νόμος που τοποθετεί καθέναν από εμάς ακριβώς μέσα στα πλαίσια και τους όρους που μας παρέχουν τα ακριβή πνευματικά μαθήματα που χρειαζόμαστε προκειμένου να γίνουμε πιο θεϊκοί.

Η έννοια του Κάρμα είναι βασισμένη στο φαινόμενο της πολικότητας, από το οποίο ο κόσμος διατηρεί μια κατάσταση ισορροπίας. Αυτό δεν υποδηλώνει μια κατάσταση αδράνειας, αλλά μια δυναμική συνεχώς μεταβαλλόμενη ισορροπία. Έμφυτη σε αυτή την έννοια είναι η διδασκαλία ότι μια μεμονωμένη «ψυχή», ή αλλιώς «οντότητα», έχει μέσα της την αιτιώδη δύναμη που χρειάζεται και αντέχει τελικά όλα τα «μαθήματα», μέσω των οποίων εξάγονται τα αποτελέσματα των εμπειριών σε κάθε ενσάρκωση.

(Συνεχίζεται)

(*) (Σημ. ΛΙΣΟΥ) Εκδόσεις ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Η Αρχαία Προσευχή ενός Γνωστικού

Γεώργιος Κουκουβίνος
(Βόλος)

Μια προσευχή από το πολύ μακρινό παρελθόν, δημιουργημένη από ένα πρόσωπο ανεξακρίβωτης ταυτότητας, αφυπνίζει μέσα μας ευγενή συναισθήματα.

Σώζεται στο «*Ανθολόγιο*» του Ιωάννη Στοβαίου, συγγραφέα που έζησε τον 5ο αι. μ. Χ. Καταγόταν από τους Στόβους της Μακεδονίας και χάρη σε αυτόν σώθηκαν περισσότερα από 500 αποσπάσματα έργων, απόσταγμα σοφίας 204 φιλοσόφων και ιστορικών.

Ποιος ήταν όμως ο Ευσέβιος;

Σύμφωνα με τον Γκίλμπερτ Μάρει στο έργο «*Πέντε Στάδια της Ελληνικής Θρησκείας*» (εκδόσεις Ιάμβλιχος), ήταν ένας παγανιστής που έζησε πριν από περίπου 2.000 χρόνια. Κατ' άλλους πρόκειται για τον Ευσέβιο της Μύνδου, ένα διακεκριμένο νεοπλατωνικό φιλόσοφο του 4ου αι. Ήταν μαθητής του Αιδέσιου της Καπαδοκίας και, σε αντίθεση με άλλους συγχρόνους του, ακολούθησε μια μάλλον ορθολογιστική κατεύθυνση και μια κριτική θέση ως προς την θεουργία (ένα κράμα φιλοσοφίας και θρησκείας, που βασιζόταν στην προσπάθεια ελέγχου της ύλης μέσω του πνεύματος μέχρι το σημείο της πραγματοποίησης θαυμάτων).

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η προσευχή είναι αξιοσημείωτη καθώς αυτή η φωνή από το παρελθόν μιλά για την αγάπη, την ευγένεια και την συμπόνια χωρίς την παραμικρή αναφορά σε υλικά αγαθά, αλλά μόνο σε αρετές που εξυψώνουν τον άνθρωπο.

Είθε να μην είμαι εχθρός κανενός, και είθε να είμαι φίλος του αιώنيου και του μόνιμου.

Είθε να μην κανγαδίσω ποτέ με τους προσφιλείς μου. Και αν γίνει αυτό, είθε να συμφιλιωθώ σύντομα μαζί τους.

Είθε να μην θέλω το κακό κανενός. Εάν κάποιος θέλει το δικό μου, είθε να ξεφύγω σώος και χωρίς να χρειαστεί να τον πληρώσω.

Είθε να αγαπώ, να επιθυμώ και να επιτυγχάνω μόνο ό,τι είναι καλό.

Είθε να εύχομαι να ευτυχούν όλοι και να μην ζηλεύω κανέναν. Είθε να μην χαρώ ποτέ για την δυστυχία κάποιου που με έβλαψε.

Όταν είπα ή έκανα κάτι κακό, είθε να μην περιμένω να με επιπλήξουν οι άλλοι, αλλά πάντα να επιπλήττω τον εαυτό μου ώσπου να επανορθώσω.

Είθε να μην κερδίσω νίκη που να βλάπτει είτε εμένα είτε τον αντίπαλό μου.

Είθε να συμφιλιώνω φίλους που βρέθηκαν σε διαμάχη.

Είθε, όσο είναι δυνατό, να δίνω κάθε απαιτούμενη βοήθεια στους φίλους μου και σε όλους όσους την χρειάζονται.

Είθε να μην εγκαταλείψω κανένα φίλο που κινδυνεύει.

Όταν επισκέπτομαι όσους υποφέρουν, είθε να είμαι σε θέση με ευγενικά και θεραπευτικά λόγια να απαλύνω τον πόνο τους. Είθε να σέβομαι τον εαυτό μου.

Είθε να κρατώ δαμασμένο εκείνο που μαίνεται μέσα μου.

Είθε να συνηθίσω να είμαι ευγενής και ποτέ να μην εκνευρίζομαι με τους ανθρώπους λόγω των περιστάσεων.

Είθε ποτέ να μην σχολιάζω ποιος είναι κακός και τί κακά πράγματα έχει κάνει, παρά να γνωρίζω καλούς ανθρώπους και να ακολουθώ τα βήματά τους.

ΠΑΡΑΚΕΛΣΟΣ

Αντώνη Παπανδρέου

Τον αποκάλεσαν:

Πρίγκιπα των ιατρών και των φιλοσόφων της φωτιάς

Μεγάλο Φυσικό του Παραδόξου

Τρισμέγιστο της Ελβετίας

Πρώτο Αναμορφωτή της αλχημιστικής φιλοσοφίας

Μεμνημένο στα μυστικά της Αλχημείας, της *Καμπαλά*

και της Μαγείας

Πιστό Νατουραλιστή

Διδάσκαλο του ελιξιρίου της ζωής και της φιλοσοφικής λίθου

(φωτισμού του νου)

Μεγάλο Κυρίαρχο των αλχημιστικών μυστικών

Η ΖΩΗ ΤΟΥ: Ο Φίλιππος Αυρήλιος Θεόφραστος Bombastus Von Hoenhaim γεννήθηκε στην Ελβετία το έτος 1493, εξαιρετικός ιατρός και αλχημιστής πρώτης τάξεως, με ισχυρή προσωπικότητα και έντονη οίηση. Ήταν τόσο γεμάτος με τον εαυτό του σε σημείο που οι Άγγλοι ανακάλυψαν τον όρο bombastic (από το Bombastus) για να ορίσουν τα υπεροπτικά πρόσωπα. Αυτοαποκλήθηκε Παράκελσος, δηλαδή «μεγαλύτερος από τον Κέλσο» (ο οποίος εθεωρείτο ύψιστος ιατρός κατά τον 1ο αιώνα μΧ). Ήταν γιος γιατρού από το Einsiedeln. Μετανάστευσε από την Σουτγάρδη, σπούδασε Ιατρική στην Βασιλεία και μετεκπαιδεύθηκε σε πανεπιστήμια της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας. Στην Πολωνία έπεσε στα χέρια των Τατάρων στους οποίους δίδαξε την αλχημεία. Ταξίδευσε στην Αίγυπτο και την Τουρκία για να παραμείνει για μεγάλο διάστημα στην Κωνσταντινούπολη, όπου συσώρευσε γνώσεις και εμπειρίες σε κάθε τομέα.

Όταν επέστρεψε στην Ευρώπη υπηρέτησε στο στρατό του Χριστιανού Β' της Δανίας. Ανακηρύχθηκε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βασιλείας το 1527. Εκεί τα έβαλε με όλους του ιατρούς του παρελθόντος εξαιρώντας μόνον τον Ιπποκράτη. Αυτό έγινε αιτία μεγάλης αντι-

ζηλίας από άλλους ιατρούς και καθηγητές, που τον κατηγορήσαν ως απατεώνα και μάγο όταν πετύχαιναν οι θεραπείες του. Η αντιζηλία των ιατρών τον ανάγκασε σε περιπλάνηση μέχρι την δολοφονία του το 1541 στο Σάλτσμπουργκ. Από τα συγγράμματά του τα πραγματικά (επειδή πολλά είναι υποβολιμαία για να σταθεί η κατηγορία της αθεΐας) δεν φαίνεται να είναι άθεος, ακόμη και αν πίστευε στην δύναμη της μαγείας, της αλχημείας και της αστρολογίας. Ως φιλόσοφος ήταν νεοπλατωνικός και κατάφερε να εκλαϊκεύσει μεταφυσικές θεωρίες. Άνοιξε νέους δρόμους στην ιατρική και εκτιμήθηκε μετά θάνατον. Έγραψε περί φαρμακευτικών παρασκευών, γενικής θεραπευτικής, περί συφιλιδος, περί χειρουργικής, πανώλης, κομπογιαννιτισμού, και περί φιλοσοφίας.

Η ΣΚΕΨΗ ΤΟΥ: Οι εχθροί του τον περιγράφουν ως μεθύστακα, κρασοπατέρα, νεκρομάνη, απατεώνα. Τον κατηγορούσαν ως επιδιδόμενο σε διαβολικές πρακτικές. Η επιθυμία του να διαδώσει στους άλλους ό,τι θεωρούσε αλήθεια, την σκέψη του, τις θεωρίες του, τον οδηγεί να γράφει περί πάντων. Στην διανόησή του υπάρχει πάντοτε κάτι καινούργιο. Οι θεωρίες του υπήρξαν πηγή έμπνευσης για τα ροδοσταυρικά κείμενα του 1614–15, για την Διακήρυξη Αδελφότητας και την Ομολογία Αδελφότητας, για τον μυστικιστή Jakob Boehme, τον ιδρυτή της ομοιοπαθητικής Hahnemann, για φιλοσόφους όπως ο Francis Bacon, ο Novalis, ο Lessing, για ποιητές όπως ο Goethe. Ακόμα και σήμερα μελετούνται τα έργα του και ερμηνεύονται σε πεδία της σύγχρονης σκέψης. Για τον Παράκελσο, ο C.G.Jung, στην μελέτη του «Παράκελσος ως ιατρός» γράφει: «Αυτός έδρασε σαν ισχυρός άνεμος καταιγίδας που ξεριζώνει και παρασύρει στις δίνες του όλα εκείνα που αφήνονται από τους κοινούς τύπους. Σαν ένα εκρηγνύόμενο ηφαίστειο ξεπάστρευε και κατάστρεψε, αλλά παράλληλα γονιμοποίησε και ζωντάνεψε».

Κατά τον Jung, ο Παράκελσος δεν έχει συναίσθηση της μεγάλης διαμάχης που φέρνει μαζί του. Πράγματι, «είναι ίδιο του αστερισμού των ισχυρότερων αντιθέτων εκεί όπου ο Παράκελσος οφείλει την σχεδόν δαιμονιακή ενεργητικότητά του, που, μακριά από το να είναι ένα αμιγές και απλό θείο δώρο, συνοδεύεται με ένα θυελλώδες πάθιασμα, με την ερεισιτικότητα του, με απερισκεψία, ανυπομονησία και υπεροψία». Και ακόμη, «το θεμελιώδες θέμα της σκέψης του Παράκελσου είναι η αυτονομία της εμπειρίας της φύσεως έναντι της αυθεντίας της παραδόσεως (...) Με την στάση του, ο Παράκελσος άνοιξε δρόμο στην επιστημονική έρευνα, βοηθώντας τις γνώσεις πάνω στην Φύση μέχρι το σημείο να αποκτήσει μία αυτόνομη θέση έναντι της ιστορικής αυθεντίας. Αυτή η απελευθερωτική πράξη ήταν αρκετά καρποφόρα, αλλά άναψε εκείνη την αντιπαράθεση ανάμεσα σε «πίστη και γνώση» που

δηλητηρίασε σε μεγάλο βαθμό το πολιτιστικό κλίμα του δεκάτου ενάτου αιώνα». (Παράκελσος ως πνευματικό φαινόμενο). Φιλόσοφος, χημικός, ιατρός, αλχημιστής. Πολλοί τον είδαν ως διανοητή της Αναγεννήσεως (η μορφή του παρουσιάζεται από τον Γκαίτε στον Δρ. Φάουστ) όπου προσπαθεί να ενσαρκώσει την μορφή του τελείου ιατρού, ειδικού σε κάθε κλάδο γνώσεως καθόσον μεμνημένου στο έσχατο μυστικό του ανθρώπου και της Φύσεως. Πράγματι κατά τον Παράκελσο: «Σε κάθε πράγμα πρέπει να γίνεται η χρήση για την οποία προορίζεται και δεν πρέπει να φοβόμαστε. Ο Θεός είναι ο πραγματικός ιατρός και η ίδια η ιατρική».

Χαρακτηρίστηκε ως ο Λούθηρος της ιατρικής λόγω του επαναστατικού του πνεύματος στο κείμενο «Paragranum», όπου αναπτύσσει θεωρία και θεμελιώνει τους τέσσερις πυλώνες πάνω στους οποίους πρέπει να βασίζεται η ιατρική (θεωρία αντίθετη προς την παραδοσιακή ιατρική του Αβικέννα και του Γαληνού): την φιλοσοφία, την αλχημεία, την αστρονομία και τις αρετές (πρώτη ανάμεσα σε όλες η αγάπη του πλησίον). Ο Παράκελσος φέρει με άκρα συνέπεια την έννοια της αναλογίας ανάμεσα στον μακρόκοσμο και τον μικρόκοσμο υπογραμμίζοντας την ενότητα των πάντων, καθόσον, κατά τον Παράκελσο, στην φυσική επιστήμη, «παρά το γεγονός ότι υπάρχουν διαφορετικά ονόματα, δεν υπάρχουν διακριτές τέχνες ή γνώσεις – πράγματι το ένα είναι σε όλα».

Το ωραίο είναι ότι η ιατρική του Παράκελσου ήταν αποτελεσματική, όπως τεκμηριώνεται από τις πολυάριθμες θεραπείες που έγιναν από τον ίδιο και προκάλεσαν (περισσότερο από τις ίδιες τις «αιρετικές» αρχές του και λιγότερο από τον ίδιο τον ευερέθιστο και ασυμβίβαστο χαρακτήρα του, που υποτιμούσε την θεωρητική ιατρική μιας κακώς εννοούμενης παραδόσεως) τον φθόνο και το ασίγαστο μίσος των λιγότερο από αυτόν τυχερών συναδέλφων του. Από τις διώξεις αυτές ξεκίνησε, κατά μεγάλο μέρος, η ανήσυχη περιπλάνησή του από πόλη σε πόλη, από περιοχή σε περιοχή. Μάλιστα έγινε λόγος για φανταστικά ταξίδια μελέτης του στην Αφρική και στην Ασία που του απέδωσε η φαντα-

σία των συγχρόνων του. Σίγουρο είναι ότι περιπλανήθηκε σε μία Ευρώπη που μαστιζόμενη από θρησκευτικούς πολέμους και προσανατολισμένη στην ανακάλυψη νέων κόσμων, αναζητούσε στα τυφλά μία νέα ταυτότητα. Είναι σήμερα ένας κοινός τόπος του νέο-θετικιστικού παραδείγματος να υποστηρίζει κανείς ότι η νεώτερη επιστήμη (δηλαδή η καρτεσιανή και γαλιλεϊκή) αναδείχθηκε, έναντι άλλων παραδοσιακών γνώσεων, δυνάμει της αποτελεσματικότητάς της.

Επικαλούνται παραδείγματα ως τυπική απόδειξη αυτής της θέσεως, τις «προόδους» και τις «επιτυχίες» της ολιστικής ιατρικής, της χειρουργικής, της βιογενετικής. Ε, λοιπόν, η ιατρική του Παράκελσου, που ξεκινούσε από εντελώς διαφορετικές προϋποθέσεις, ήταν περισσότερο αποτελεσματική από εκείνη των φθονερών συναδέλφων του, δηλαδή των υπεροπτικών προδρόμων της νεώτερης ιατρικής επιστήμης. Η εξελικτική αισιοδοξία, δηλαδή η αντίληψη κατά την οποία ο νεωτερισμός είναι ένα αγαθό από μόνος του (και οι παλαιότερες πολιτιστικές μορφές, ένα κακό από μόνες τους). Η γνώση προχωρά με εξακολουθητική συσσώρευση. Ίδού η μεγάλη αμαρτία υπεροψίας της σύγχρονης επιστήμης. Αναπαράγει με χονδροειδή απλούστευση το σωτηριολογικό σχήμα των εξ αποκαλύψεως θρησκειών: πρώτα υπήρχε το Κακό, δηλαδή η μη γνώση. Κατόπιν, με την επιστημονική επανάσταση, έφθασε η Αποκάλυψη ανοίγοντας τον δρόμο στην σωτηρία. Στο τέλος προέκυψε ένα ιερατείο (η τεχνο-επιστημονική κοινότητα) που προορίζεται για την σωτηρία αυτήν, με πλήρεις εξουσίες να σώζει ή να καταδικάζει, να αγιοποιεί ή να αποκληρώνει.

Ο Παράκελσος είναι ο κληρονόμος ενός εύρωστου ρεαλισμού της μεσαιωνικής σκέψης, κατά την οποία οι ιδέες δεν είναι αφηρημένες έννοιες αλλά οντότητες, και η διάσταση αυτού που είναι δυνατόν τείνει να συμπίπτει με εκείνο που πράγματι υπάρχει. Φαύνοι και Νηρηίδες υπάρχουν στην πραγματικότητα. Δεν είναι αποκηήματα της λαϊκής φαντασίας, είναι δημιουργήματα που κατοικούν σε επίπεδα πραγματικότητας κοντινά στο δικό μας, πάντως διακρίνονται από αυτό. Ο ίδιος θεώρησε ότι αν η ανθρωπότητα πίστεψε επί χιλιετηρίδες σε συγκεκριμένους οργανισμούς, αυτοί καταλήγουν να αποκτούν δική τους ζωή. Η σκέψη δεν είναι απλώς αναλυτική και συλλογιστική, αλλά αποτελεί και μία δημιουργική δραστηριότητα που επικαλείται ισχυρές δυνάμεις σχεδόν άγνωστες σε εμάς. Με τον ίδιο τρόπο είναι πεπεισμένος ότι είναι δυνατόν να κατασκευασθεί ένα τεχνητό ανθρώπινο ον, ο homunculus (το ανθρωπάριο, ή αν θέλετε αντράκλα), στον οποίο η καμπαλιστική παράδοση του golem και η κατασκευή του μηχανικού ανθρώπου του Αγίου και θεωρητικού της Δυτικής Εκκλησίας, Albertus Magnus, φαίνονται να συμπίπτουν στο πρωτότυπο ενός δημιουργήματος που ο μά-

γος μπορεί να κατευθύνει για την πραγματοποίηση των σκοπών του, έτσι όπως στους σκοπούς του περιλαμβάνεται η επίκληση του επέκεινα και η επιβολή σε αυτά της βουλήσεως και της λαμπρής ευφύιας του.

Αν ο Θεός είναι δημιουργός του φυσικού κόσμου, Αυτός είναι και ο πρώτος ιατρός

της Φύσεως και, πιο συγκεκριμένα, ο δημιουργός της υγείας. Η υγεία είναι απαραίτητη στο σώμα επειδή το σώμα είναι ο οίκος της ψυχής, και ο Θεός δεν επιθυμεί οι ασθένειες του σώματος να σβήνουν την λάμψη και τον ζήλο της γνώσεως που είναι ίδιο της ψυχής. Η δεύτερη ιατρική, όμως (εκείνη που ανήκει στα ανθρώπινα όντα) έχει έναν διπλό προορισμό: να θεραπεύει το σώμα μαζί με την ψυχή, επειδή το πρώτο δεν θα μπορεί να χαιρεί υγείας αν δεν εναρμονίζεται με το αθάνατο πνεύμα που κατοικεί σε αυτό και του οποίου είναι ναός, δηλαδή της ψυχής. Κατά ταύτα, η ιατρική πρέπει να απευθύνεται ταυτοχρόνως σε αμφοτέρους τις ζωτικές αρχές, την θνητή (το σώμα) και την αθάνατη (την ψυχή).

Για την ακρίβεια, πρέπει να τα επαναφέρει σε αρμονία εκεί όπου μία στιγμιαία ανισορροπία διακύβευσε την σωστή αμοιβαία σχέση. Αυτά δεν ακούγονται άγνωστα στον δικό μας τόπο. Δύο χιλιετηρίδες πριν ήταν βασική αρχή των Ιερών του Ασκληπιού και προσδιόριζε την μέθοδο θεραπείας τους. Έχει όμως ενδιαφέρον και η λατινική ρίζα της λέξεως religio (θρησκεία) που προέρχεται από το πρωτόκλιτο ρήμα religare που σημαίνει επανενώνω. Επανένωση αυτού που αρχικά ήταν ένα, εκ νέου ανακάλυψη της ενότητας του είναι μας.

ΑΝΘΡΩΠΑΡΙΟ: Κατά τον Παράκελσο είναι ένα αριστουργηματικό μυστήριο ή φάρμακο, που επιτυγχάνεται με σπαγειρική τέχνη από το πιο σημαντικό κλαδί της φυσικής ζωής στον άνθρωπο, που θα ήταν αποκρουστικό να περιγραφεί έστω κατ' ελάχιστο η σύνθεση του τύπου του. Κανένας από εκείνους που είναι σε θέση να συλλογίζονται δεν θα θελήσει να αρνηθεί ότι ο κλάδος της ζωής είναι η τροφή του ανθρώπου αυτού. Ως θεμελιώδες για τον σκοπό αυτό είναι ο οίνος, χυμός που ορίστηκε από τον Θεό και από την Φύση για στήριξη της ζωής των πά-

ντων, καθόσον είναι ο βασιλιάς των τροφών. Γι' αυτό ο Παράκελσος προτίμησε να αναφερθεί στο τρόφιμο αυτό, από το οποίο σχηματίζεται το αίμα και κατά συνέπεια το σπέρμα με το οποίο διαμορφώνεται το ανθρωπάριό του. Άρα δεν είναι κουτό να υπαινίσσεται κανείς με τον άρτο την ζωή, κυρίως επειδή μεταμορφώνεται εκ νέου σε ζωή. Ζωή εκ νέου, δηλαδή άνθρωπος, από την στιγμή κατά την οποία αν δεν ζούσε δεν θα ήταν άνθρωπος αλλά μόνον το πώμα του και το έσχατο μέρος του, που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατάλληλα για να ειπωθεί άνθρωπος, όπως αντιθέτως λέγεται καλώς και ορθώς ότι είναι η ευγενεστέρα πλευρά των πάντων.

Συνεπώς, από την στιγμή κατά την οποία τροφή ζωής είναι η ίδια η ζωή του ανθρώπου, έτσι ο άνθρωπος ή το ανθρωπάριο μπορεί να ορισθεί σαν εκείνο το οποίο προκαλείται από την ζωτικότητα και από το αίμα του ανθρώπου, καθόσον το μικροσκοπικό ανθρωπάριο μετά την γέννηση μεγαλώνει δυσανάλογα. Τα λίγα αυτά λόγια αρκούν στους μελετητές ενώ εκείνοι οι οποίοι επιθυμούν να γνωρίσουν περισσότερα δεν θα καταφέρουν τίποτε άλλο διαβάζοντας τα κείμενα εκείνων που συνήθισαν να καλύπτουν την αληθή σημασία με αλληγορίες και αινίγματα. Ας συνεχίσουμε λοιπόν πάνω στο θέμα με ζήλο και προσήλωση. Ίσα μέρη αρίστου άρτου και οίνου κλείνονται ερμητικά σε γυάλινο δοχείο έτσι ώστε να αλλοιωθούν σε κοπριά αλόγου (φυσικά στο λεγόμενο Μπαιν – Μαρί, κατ' αναλογία προς την θερμότητα), επί τρεις ηλιακές ημέρες, ή μέχρις ότου να υπάρξει μία βλαστημένη ύλη, που αφού κτυπηθεί με γουδί και περασθεί από ένα λινό ύφασμα θα δώσει έναν λευκό χυμό, σαν το γάλα, χωρίς κόπρανα. Το υγρό αυτό αφού χωνευθεί εκ νέου σε Μπαιν – Μαρί ή σε κοπριά ίππου μέσα σε ένα κλειστό δοχείο επί σαράντα ημέρες, καλύτερα ακόμα επί πενήντα, αν κρατηθεί σε λουτρό διατηρώντας ενδελεχώς συνεχή και μέτρια θερμότητα, η ύλη θα μετατραπεί σε αίμα και σπαγειρική σάρκα, σαν ένα έμβρυο.

Αυτή είναι η πρώτη και πιο κοντινή ύλη από την οποία γεννιέται διπλό σπέρμα, πατέρας και μητέρα του βλαστοποιουμένου ανθρωπαρίου, και χωρίς τα οποία δεν θα ήταν πια δυνατόν τίποτε που θα μπορούσε να οδηγήσει στο να έχουμε μία ζωική ή ανθρώπινη γενεά. Από αυτό το έμβρυο αίματος και σάρκας πρέπει να αφαιρεθεί το υγρό μέσω του Μπαιν – Μαρί, κατόπιν ο αέρας με τις τέφρες, και αφού διατηρηθεί χωριστά κάθε άλλο στοιχείο, αφού προστεθεί το ύδωρ της προηγούμενης αποστάξεως με τα περιττώματα της επομένης αποστάξεως, πρέπει να σηπούν μαζί σε Μπαιν-Μαρί επί δέκα ημέρες. Κατόπιν να αποσταχθεί το ύδωρ μέσω της αυτής πυράς και να διαχωρισθεί το ύδωρ του Μπαιν-Μαρί όταν ένα μέρος του τείνει να εκχυθεί και αναβράζεται από μόνο του. Κατόπιν, αφού τεθεί το δοχείο μέσα στην στάχτη, ας

αφεθεί έτσι ώστε να συνεχισθεί από μόνη της η απόσταξη χωρίς φωτιά. Στο σημείο αυτό τα τέσσερα στοιχεία διαχωρίζονται από την εμβρυϊκή χαοτικότητα τους και ταυτοχρόνως δεν είναι χωρισμένα, όπως θα εξηγήσω παρακάτω, όχι όμως προτού απαντηθεί η αντίρρηση που θα μπορούσε να εγερθεί από τους αντιπάλους του Παράκελσου.

(Αυτοί λέγουν) πχ ότι μπορούν να συλληθούν σε όλα τα γραπτά του Παράκελσου πολλά βήματα επί τριών αρχών που θα έπρεπε να επαναδιατυπωθούν δημοσίως, επειδή προκύπτει από τα ίδια τα λόγια της τελευταίας ώρας του φιλοσόφου αυτού ότι το χάος (που αυτός αποκαλεί έμβρυο) διαιρείται σε τέσσερα στοιχεία, ενώ προηγουμένως είχε ορίσει ότι οι αρχές ήσαν τρεις και τώρα έγιναν τέσσερις! (Τους απαντούμε). Τελειώσατε; Σταματήστε εκεί και μην φεύγετε, σας συγχαίρω επειδή προφανώς χάσατε την ευκαιρία ενός ισχυρού επιχειρήματος. Λοιπόν, η σπαγειρική τέχνη προβλέπει την αντανάκλαση του γεμάτου κατακάθια χώματος επί τέσσερις ηλιακές ημέρες. Εντωμεταξύ το νερό της πρώτης αποστάξεως διυλίζεται σε λουτρό, έτσι ώστε να χωρισθεί το τέταρτο μέρος του. Το υπόλοιπο διυλίζεται με την θερμότητα της τέφρας και χύνεται στο απαυαζόμενο χώμα για να αποσταχθεί κατόπιν στην άμμο με ζώσα πυρά, και όλα αυτά επαναλαμβάνονται τέσσερις φορές, έτσι ώστε να έχουμε ύδωρ εντελώς διαυγές όταν αναβράζει.

Κατόπιν θα διαχυθεί ο αέρας στο χώμα αυτό και θα διυλιθεί σε ζώσα πυρά με καθαρό, διαυγές και αρωματικό ύδωρ που αναβράζει. Τέλος, στο σημείο αυτό θα τεθούν μαζί στην φωτιά το πρώτο προκαλώντας σήψη του σε λουτρό επί τρεις ημέρες, αποστάζοντας κατόπιν σε άμμο που κατέστη λευκόπυρος από την φωτιά. Αυτή η τρίτη αρχή είναι κατά τον Παράκελσο το άλας, μήτρα των δύο προηγουμένων σπερμάτων του άρρενος και του θήλεος, γονέων του ανθρωπάριου, δηλαδή του υδραργύρου και του θείου, που πρέπει να κλεισθούν σε μία μήτρα νάλου που σημαίνεται με την σφραγίδα του Ερμού [δηλαδή με ερμητικό κλείσιμο], ώστε να παραχθεί η πραγματική γέννηση του ανθρωπάριου έτσι όπως απαιτείται από το σπαγειρικό έμβρυο. Χρησιμοποιεί την φω-

νή αυτήν κατά των απόψεων των αντιπάλων, έτσι ώστε να τις αντικρούσει και να υπερασπισθεί την αλήθεια της φύσεως.

ΣΠΑΓΥΡΙΑ ή ΣΠΑΓΕΙΡΙΑ: Μορφή της αλχημείας αναφανείσα κατά τον ΙΣΤ΄ αιώνα. Αγνωστού παραγωγής η λέξη, φαίνεται πλασθείσα εκ των ελληνικών σπαν και αγείρειν, δηλαδή «χωρίζειν» και «συναθροίζειν». «Σπαγυρική ή σπαγειρία» καλείτο κατά τον Μεσαίωνα η ακαθόριστος εισέτι νέα επιστήμη της χημείας, καθόσον εξετάζουσα τις μεταβολές των διαφόρων σωμάτων συνέθετε και διέλυε ταύτα, διασπώσα και συνενούσα (αγείρουσα), τα διάφορα πρώτα συστατικά τους. Η λέξη έλαβε και άλλη σημασία στην εμπειρική ιατρική και θεραπευτική της εποχής κατά την οποία η βάση της ιάσεως και των ιαμάτων στηριζέτο εις τους κανόνες της ανοργάνου χημείας. Εισηγητής του όρου και της μεθόδου ταύτης ήτο ο Παράκελσος, θεωρών ότι σκοπός της χημείας δεν είναι τόσον η εύρεση της φιλοσοφικής λίθου όσον η εξεύρεση φαρμάκων για τις διάφορες ασθένειες. Η σπαγειρία κατέστη αντικείμενο επιμόνου μελέτης περί τα τέλη του Μεσαίωvος και τις αρχές των νεωτέρων χρόνων, υπέστη δε καταδιώξεις εκ μέρους της Εκκλησίας, η οποία καταδίκασε τότε πάσα επιστημονική προσπάθεια. Ευρούσα πρόσφορο πεδίοv λόγω της αμαθείας και της γενικής κακοδαιμονίας των χρόνων εκείνων, η σφαγάρια κατέστη αντικείμενο εκμεταλλεύσεως εκ μέρους πλείστων αγυρτών και πολλάκις απαντάται ως συνώνυμο της μαντείας και μαγείας.

ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΕΛΣΟΥ: Ο Παράκελσος το 1500 έκανε διάφορες προφητείες. Μερικές σχετιζόντουσαν με το τέλος του κόσμου.

«Θα υπάρξει μία συνολική αλλαγή. Τον πολιτισμό του χρυσού μόσχου θα ακολουθήσει ο πολιτισμός νηπιακής ηλικίας. Ο άνθρωπος θα ξαναζήσει όπως τα μωρά, που δεν γνωρίζουν πονηρίες και κακίες. Αυτό θα συμβεί όταν θα σημαίνει ώρα Χ, λίγο περισσότερο, λίγο λιγότερο. Πάντως ο καιρός αυτός θα μείνει επί μακρόν στην μνήμη. Θα προκληθεί πτώση και ανατροπή, με έναν λέοντα άγριο και βρυχώμενο. Αλλά ο λέων θα γίνει σαν παιδί. Κατά τον καιρό αυτόν ο άνθρωπος θα αντιληφθεί ότι η μεγάλη γνώση προκαλεί μόνον ταραχή και πόνο.»

«Όταν όλοι θα τρέχουν, θα κυβερνούν πολλά κεφάλια και ο άνθρωπος δεν θα αντιληφθεί ότι πολλά κεφάλια κυβερνούν κακά και μόνον ένα κεφάλι θα έπρεπε να κυβερνά. Και ο δίκαιος κνηγιέται. Κατά τον καιρό αυτόν πολλά κεφάλια θα πέσουν. Και ένα μόνο θα είναι το κεφάλι. Και ένα μόνο θα είναι το σπαθί.»

«Θα είναι απαραίτητο να γίνουν καταστροφές χάριν της ενηλικιώ-

σεως. Υπάρχει μεγάλο άλγος για το τίποτα. Αλλά ο χρόνος θα δώσει να καταλάβουμε ότι κάθε μαργαριτάρι δεν είναι πραγματικό μαργαριτάρι. Ένα χέρι θα πέσει και θα τα κάνει όλα κομμάτια, αν δεν μάθουμε να ξεχνούμε την ημέρα που έδωσε.»

«Η αντίσταση του ανθρώπου θα είναι μάταιη. Αλλοίμονο σε όποιον τραυματίζει τον ήλιο! Αλλοίμονο σε όποιον φορά το ένδυμα του ηλίου! Ο ήλιος είναι ζωή, αλλά στα χέρια του ανθρώπου θα καταστεί θάνατος.»

Νομίζω ότι είναι σαφής η αναφορά στην πυρηνική ενέργεια, την δύναμη του ηλίου που ο άνθρωπος πιστεύει ότι ελέγχει. Ακολουθεί μία προφητεία πάνω σε έναν Πάπα: «ΕΣΥ που έχεις το όνομα μιας πέτρας. Και είσαι μία πέτρα πλατειά και λεπτή. Θα πέσεις, και θα πέσεις κάτω από το βάρος που θρυμμάτισε αυτοκρατορίες. Η σοφία σου στο τέλος του χρόνου θα αποκληθεί τρέλα.»

Στην συνέχεια έχουμε μία προφητεία σχετική με την Ε.Σ.Σ.Δ.: «Το τσαμπί που φαινόταν τόσο συμπαγές, θα αρχίσει να χάνει τις ρόγες του. Και η χωρισμένη πόλη θα ενωθεί. Και εκεί που πρώτα υπήρχε το μεγάλο λιβάδι, θα υπάρξουν πολλά μικρά λιβάδια.»

Στην τελευταία προφητεία σαφώς υποδεικνύεται ο διαμελισμός της πρώην Σοβιετικής Ενώσεως που χωρίσθηκε σε πολλά κράτη και η επανένωση της πόλης του Βερολίνου.

Εις Μνήμην

Ο αδελφός μας Αναστάσιος Μιχαλάκης αναχώρησε για φωτεινότερους κόσμους το πρώτο τρίμηνο του 2014. Υπήρξε πολλά χρόνια μέλος μας και διετέλεσε μέλος του Δ.Σ. της Θεοσοφικής Εταιρείας εν Ελλάδι για κάποιο διάστημα.

Ευγενικός και αξιοπρεπής, κατέρρευσε μετά τον αναπάντεχο χαμό του γιου του Αλέξανδρου πριν από έναν περίπου χρόνο και έσπευσε να τον συναντήσει εκ νέου.

Στους οικείους του εκφράζουμε τα ειλικρινή συλληπητήριά μας.

Ο Πνευματικός Εαυτός του Ανθρώπου και ο Στόχος του προς Τελείωση

Geoffrey Hodson

(Περιοδικό *Theosophical Digest*, δεύτερο τέταρτο 2010. Περίληψη άρθρου από το περιοδικό *Theosophy in New Zealand*, Δεκέμβριος 2008 – μτφρ: Ιφιγένεια Κασταμονίτη)

Ο Ρορτ έλεγε: «Η πλέον κατάλληλη μελέτη του ανθρώπινου γένους είναι ο ίδιος ο άνθρωπος». Οι θεοσοφικές διδασκαλίες μάς καθιστούν ικανούς να ακολουθήσουμε πλήρως και απόλυτα την παραπάνω παραίνηση, δεδομένου ότι η Θεοσοφία διδάσκει όχι μόνον όσα σχετίζονται με τον φυσικό, υλικό άνθρωπο, αλλά και με τα συναισθηματά του, την διανοητική και την πνευματική του φύση. Θα σας παρουσιάσω –όσο συνοπτικότερα μπορώ– μερικές από τις αρχαίες διδαχές αναφορικά με τον άνθρωπο, οι οποίες συνιστούν τμήμα εκείνου που είναι γνωστό ως Αρχαϊκή Σοφία ή Θεοσοφία.

Τί συνιστά τον άνθρωπο λοιπόν; Με ποιο τρόπο μπορούμε να τον περιγράψουμε; Ο απόκρυφος ορισμός περί ανθρώπου τον παρουσιάζει ως τριπλό. Περιγράφεται ως εκείνο το ον εντός του οποίου συνενώνονται το ύψιστο

πνεύμα και η κατώτερη ύλη διαμέσου της διάνοιας. Μολονότι τριπλός στην ουσία του, ο άνθρωπος λέγεται ότι εκδηλώνεται κατά επτά τρόπους, ή ότι εκφράζεται διαμέσου επτά «οχημάτων» ή σωμάτων. Εξ αυτών των επτά «σωμάτων», το φυσικό είναι το πυκνότερο ενώ τα άλλα έξη δομούνται από ολοένα λεπτότερες ουσίες έως το ύψιστο, λεπτοφυέστερο, και απόλυτα πνευματικό «σώμα» στην αντίστοιχη κατάσταση συνείδησης. Αυτή η επταδική σύνθεση του ανθρώπου συμβολίζεται με ένα ισόπλευρο τρίγωνο τοποθετημένο επάνω σε ένα τετράγωνο.

Τα τρία τμήματα της πνευματικής φύσης του ανθρώπου είναι αντανakλάσεις της θέλησης, της σοφίας, και της νοημοσύνης της ύψιστης Θεότητας, της Ευλογημένης Τριάδας. Η σχετική διδασκαλία που αφορά σε αμφότερα: την Θεότητα και τον θάνατο άν-

θρωπο, και παραδίδει ότι είναι τριαδικοί. Διότι ο Θεός, η Τριάς, αναπαράγει τον Εαυτό του ως την τριαδική Πνευματική Ψυχή στον άνθρωπο. Έτσι ο άνθρωπος είναι δημιουργημένος κατά την εικόνα του Θεού. Υπό αυτήν την πνευματική όψη της φύσης του, ο άνθρωπος –που μερικές φορές αποκαλείται «μικρόκοσμος»– είναι παντοτινά ένα με το Θείον ή Μακρόκοσμο.

Ο «αθάνατος και αιώνιος Θεός που αέναα απλώνει την γαλήνη υπεράνω των καταιγίδων» και το πνεύμα του ανθρώπου, είναι ένα. Έτσι, λοιπόν, η Θεότητα δεν είναι κάτι εξωτερικό υπό καμία έννοια, κάτι διαφορετικό ή διακριτό από τον άνθρωπο. Είναι ένα και αδιαίρετο όλον στην αιωνιότητα. Αυτή είναι η μία μεγάλη αλήθεια που εδρεύει στο μυστικό της ύψιστης επίτευξης και της απόκτησης δύναμης και ειρήνης. Όταν ο άνθρωπος συνειδητοποιήσει την ενότητά του με τον Θεό, τότε η ισχύς του Κόσμου βρίσκεται στην διάθεσή του.

Ας εξετάσουμε τώρα μια δεύτερη σκέψη. Ο άνθρωπος υπό την θεία όψη της φύσης του είναι απρόσβλητος από θάνατο. Η εξήγηση που δίδει η Θεοσοφία σχετικά με το ζήτημα του θανάτου, είναι ότι ο ουσιαστικός άνθρωπος είναι αθάνατος και μόνον το φυσικό σώμα πεθαίνει. Η ατομικότητα, οι ιδιότητες, ο χαρακτήρας, τα ενδιαφέροντα και τα συναισθήματα, όλα επιβιώνουν με-

τά τον σωματικό θάνατο. Οι ικανότητες που αποκτήθηκαν στην διάρκεια του φυσικού βίου διατηρούνται ως μόνιμες δυνάμεις του τριαδικού Εσώτερου Εαυτού του ανθρώπου του παραδείγματος.

Τα τέσσερα υλικά σώματα του ανθρώπου σύμφωνα με την πυκνότητα της ύλης είναι: το νοητικό σώμα που συντίθεται από νοητική ύλη ή «νοητικό υλικό» και συνιστά το όχημα της σκέψης, το συναισθηματικό σώμα που συντίθεται από συναισθηματική ή αστρική ύλη και είναι το όχημα των συναισθημάτων, το ζωτικό ή αιθερικό σώμα που συντίθεται από αιθέρια ύλη και είναι η συντηρούσα αρχή των φυσικών, ζωτικών δυνάμεών του και ο σύνδεσμος μεταξύ των υπερφυσικών και του φυσικών σωμάτων του, και τέλος το φυσικό σώμα που συντίθεται από φυσική ύλη –στερεή, υγρή και αέρια– και είναι το όχημα της ανθρώπινης δραστηριότητας και αυτό-έκφρασης στον φυσικό κόσμο. Αυτά τα τέσσερα πυκνότερα σώματα υπόκεινται σε θάνατο και αποσύνθεση.

Όταν η ανθρώπινη συνειδητότητα είναι αφυπνισμένη μόνον στην τετραπλή υλική και θνητή όψη της φύσης του ατόμου, ο άνθρωπος βρίσκεται προσωρινά εν ύπνο σε ό,τι αφορά την θεία φύση του και την ενότητά του με τον Θεό. Καθώς εξελίσσεται όμως σταδιακά, ανακαλύπτει εκ νέου την χαμένη γνώση της ενότητας με την Θεότητα. Αυτό είναι το

ύψιστο μυστικό της ζωής, και σύμφωνα με τα λόγια ενός αρχαίου τυπικού: «Όπως ο Θεός είναι το κέντρο του Σύμπαντος Του, έτσι και η αναπαραγωγή του Εαυτού Του είναι κέντρο της ανθρώπινης υπόστασης, ο Αθάνατος Εσώτερος Κυβερνήτης».

Η Angela Morgan έγραψε ένα θαυμάσιο ποίημα εκφράζοντας την παραπάνω αλήθεια. Το ονομάζει «*Διαβατήρια*». Ιδού μία στροφή:

«Απόθεσε την κραυγή σου στην πύλη του Παραδείσου.

«Αργά ή γρήγορα, ο Θεός πρέπει να σου επιτρέψει να εισέλθεις.

«Το διαβατήριό σου; Οι Άγιοι δεν θα μπορούσαν να ζητήσουν περισσότερα,

«πέρα από την δική Του εικόνα στο βάθος της φύσης σου.»

Η σωτηρία του ανθρώπου που ακολουθεί την αποκαλούμενη πώση, είναι μια ανύψωση στην απόλυτη εμπειρία, μια επίγνωση του δεδομένου της εικόνας του Θεού που βρίσκεται στο βάθος της ανθρώπινης φύσης. Για ποιο λόγο λοιπόν, αναρωτούμαστε, ενσαρκώνεται το ανθρώπινο πνεύμα σε ένα φυσικό σώμα; Σκοπός της ανθρώπινης ύπαρξης είναι η πνευματική εξέλιξη και αυτό συνιστά μια διπλή διαδικασία, εν μέρει πνευματική και εν μέρει σωματική. Από την μια πλευρά, εξέλιξη σημαίνει την σταδιακή εκδίπλωση των τριαδι-

κών πνευματικών ιδιοτήτων του ανθρώπου από την λανθάνουσα κατάσταση στην πλήρη δυναμικότητά της. Από την άλλη πλευρά, σημαίνει την ανάπτυξη των τεσσάρων υλικών σωμάτων του έτσι ώστε να καταστήσουν απόλυτα εφικτή στην εκδήλωση των τριαδικών πνευματικών ιδιοτήτων του. Οι δύο αυτές διαδικασίες –πνευματική και σωματική– είναι παράλληλες. Η εσωτερική εκδίπλωση συνοδεύεται από την εξωτερική ανάπτυξη των σωμάτων, προκειμένου να αποβούν ένας τέλειος ναός του Εσώτερου Θεού.

Ιδού η λύση του προβλήματος της σημασίας και του σκοπού της ζωής. Πρόκειται για ένδοξο σκοπό στην νιοστή δύναμη. Διότι στόχος της ανθρώπινης εξέλιξης είναι η απόλυτη τελειότητα, που στον Χριστιανισμό περιγράφεται ως «μέτρο του αναστήματος της τελειότητας του Χριστού». Με αυτό υπονοείται η επίτευξη μιας θείας κατάστασης παντοδυναμίας, ή τέλειας και ακαταμάχητης θέλησης, κατάστασης πανταχού παρουσίας ή τέλειας αγάπης που αγκαλιάζει το παν, καθώς και παντογνωσίας ή τέλειας γνώσης που εμπερικλείει τα πάντα. Επιπλέον, σημαντικότερο όλων είναι ότι η επίτευξη της τελειότητας είναι βέβαιη για όλους τους ανθρώπους.

Ο Πνευματικός Εαυτός όλων των ανθρώπινων πλασμάτων θα υπακούσει κυριολεκτικά στο πα-

ράγγελμα: «Γίνετε λοιπόν τέλειοι όπως και ο Πατέρας σας 'εν ουρανοίς' είναι τέλειος». Όλοι οι υιοί του Θεού θα φθάσουν κάποια ημέρα στα πόδια Του, οσοδήποτε μακριά Του και αν βρίσκονται.

Ερχόμαστε τώρα σε μια σπουδαιότατη θεοσοφική ιδέα. Ο στόχος της ανθρώπινης τελειότητας έχει ήδη επιτευχθεί από ανθρώπους της φυλής μας. Αυτοί οι τέλειοι άνθρωποι είναι γνωστοί ως

των που απέβησαν τέλειοι», εκείνοι για τους οποίους μιλά ο Απόστολος Παύλος. Είναι η «Κοινωνία των Αγίων», η «Μεγάλη Λευκή Αδελφότητα των Τέλειων Μυστών».

Με ποιο τρόπο επιτυγχάνεται αυτή η κατάσταση τελειότητας; Η Θεοσοφία απαντά: Με διαδοχικές ζωές επί της Γης. Ο στόχος της ανθρώπινης τελειότητας επιτυγχάνεται διαμέσου μιας σειράς ενσαρκώσεων σε υλικά οχήματα

Κοσμικοί Σωτήρες, Τέλειοι Μύστες, Διδάσκαλοι της Σοφίας. Τα υπερφυσικά αυτά Όντα αποτελούν την Εσωτερική Κυβέρνηση του κόσμου μας και είναι οι αληθινοί πνευματικοί Καθοδηγητές και Εμπνευστές των ανθρώπων. Είναι τα πνεύματα των «ανθρώ-

ή σώματα, τα οποία δημιουργούνται εκ νέου στην διάρκεια της προγεννητικής περιόδου (ή κυοφορίας) κάθε επόμενης ζωής. Με την ιδέα της εξέλιξης συνδέεται μια άλλη σπουδαιότατη αλήθεια, δηλαδή ότι όλες οι ενσαρκώσεις της ανθρώπου συνδέονται αναμε-

ταξύ τους μέσω της δράσης του νόμου του αίτιου και του αποτελέσματος, ή της αναπροσαρμογής. Κάθε πράξη, συναίσθημα, ή σκέψη, παράγει την δική του φυσιολογική και απόλυτα κατάλληλη αντίδραση. Οι αντιδράσεις αυτές ίσως ακολουθήσουν άμεσα ή αργότερα στην ίδια ενσάρκωση τις αιτίες που τις προκάλεσαν, ή σε μια επόμενη ενσάρκωση.

Ο νόμος του αίτιου και του αποτελέσματος εργάζεται κατά τον ακόλουθο περίπου τρόπο. Πράξεις που ενεργοποιούνται από την αγάπη, την υπηρεσία, και την ανιδιοτέλεια, παράγουν ευχαρίστηση και ένα αυξανόμενο αίσθημα ελευθερίας στην αυτό-έκφραση, που ενθαρρύνει τον άνθρωπο να τις επαναλάβει. Αλλά πράξεις που ενεργοποιούνται από αντιπάθεια, απληστία, και εγωισμό, παράγουν οδύνη και έναν αυξανόμενο περιορισμό στην αυτό-έκφραση, γεγονός που αποθαρρύνει τον δράστη να τις επαναλάβει.

Αυτός είναι ο νόμος. Η οδύνη λοιπόν δεν συνιστά ανταπόδοση που επιβάλλει η Θεότητα, ή τιμωρία εκ των άνω, ούτε ατυχή δυ-

στυχία. Η οδύνη είναι αυτό-επιβαλλόμενη και σκοπός της είναι να πληροφορήσει τον πράττοντα σχετικά με τις παραβάσεις του. Κατά συνέπεια, ο νόμος είναι πραγματικά ωφέλιμος και επιμορφωτικός ως προς τα ύστατα αποτελέσματά του.

Ο Κύριος Ιησούς, στην Επί του Όρους ομιλία Του είχε ορίσει τον τρόπο να διαφύγει κανείς την οδύνη, όπως και ο Κύριος Βούδας τον δίδαξε στο Ευγενές Επταπλό Μονοπάτι. Σύμφωνα με τον Βουδισμό υπάρχουν οκτώ ατραποί που οδηγούν στην διαρκή ευτυχία: ορθή πίστη, ορθή σκέψη, ορθός τρόπος ζην, ορθή προσπάθεια, ορθή ενθύμηση, ορθός διαλογισμός. Συνόψισε δε αυτές τις διδασκαλίες της επίτευξη της ευτυχίας ως εξής: «Κρατηθείτε μακριά από την αμαρτία, αποκτήστε αρετή, εξαγνίστε την καρδιά, υπηρετήστε τον κόσμο».

Αυτές είναι μερικές από τις διδασκαλίες της Θεοσοφίας αναφορικά με την εξέλιξη της πνευματικής ψυχής ώστε να αποκτήσει το ανάστημα του «Τέλειου Ανθρώπου».

ΕΛΠΙΔΑ

Γεώργιος Γκόργκας

Ένα από τα ερωτήματα εις τα οποία δεν δύναται να δοθεί απάντηση από κανένα φιλόσοφο και από κανένα εκπρόσωπο οιασδήποτε θρησκείας, είναι το γιατί υπάρχει πόνος εις την ζωή επί της Γης, και μάλιστα την αδυναμία αυτής της απαντήσεως την εξέφρασε δημοσίως και ο μέγας ποντίφιξ Πάπας Βενέδικτος ΣΤ', όταν τον ερώτησε ένα μικρό παιδί από την Ιαπωνία μετά τον μεγάλο σεισμό της Φουκουσίμα. Το ερώτημα του πόνου και της δυστυχίας απασχολούσε και ακόμη απασχολεί τον άνθρωπο από αρχαιοτάτων χρόνων, και προσπαθούσε να δώσει ένα βάλαμο εις το άλγος αυτό το οποίο πολλές φορές ήτο αφόρητο.

Ο πρωτόγονος άνθρωπος, και αργότερα ο άνθρωπος των ιστορικών χρόνων, βλέποντας την κυκλική επανάληψη των εποχών του έτους, την ετησία αναγέννηση, την κυκλική κίνηση των ουρανίων σωμάτων, θεώρησε ότι ο χρόνος ήτο κυκλικός και ότι τα φυσικά φαινόμενα θα επαναλαμβάνονταν. Ότι κατ' αναλογία η επανάληψη αυτή θα ίσχυε και εις τα κοινωνικά φαινόμενα, και ότι ο πόνος και η δυστυχία θα επαναληφθούν εις τον επόμενο κύκλο της ζωής του. Θεωρούσε τον εαυτό του ανυπεράσπιστο έμπροσθεν των κακοτυχιών, των φυσικών και κοινωνικών φαινομένων, δηλαδή ήτο αδύναμος και ανήμπορος σε αυτό το οποίο ονομάζουμε «τρόμο της Ιστορίας». Ο άνθρωπος υπό την επήρεια της σκέψεως ότι ο χρόνος είναι κυκλικός και εις τον κυκλικό χρόνο υπάρχουν μόνον οι έννοιες του παρελθόντος και του παρόντος, ουδεμία σκέψη έκανε για το μέλλον του και ουδεμία προσπάθεια να διαφύγει από αυτό που ονομάσαμε τρόμο της Ιστορίας. Θεωρούσε τον εαυτόν του φυλακισμένο μέσα εις τον μυθικό ορίζοντα των αρχετύπων και της επανάληψης.

Τις κακοτυχίες του τις ονόμασε ειμαρμένη, κισμέτ, και θεώρησε ότι όλα εναπόκεινται εις έναν νομοτελειακό νόμο τον οποίο νομοθέτησαν οι εκάστοτε θεοί ή η εκάστοτε έννοια περί Θεού. Επίσης, ο άνθρωπος αντελήφθη ότι καμία καταστροφή που εκδηλώθηκε μέσα εις την ιστορία δεν ήτο αυθαίρετος. Ότι δηλαδή έγινε με την θέληση του κοσμικού ρυθμού, του δημιουργού, των αστερισμών, ή με την θέληση ενός θεού.

Ο κυκλικός χρόνος έκανε τον άνθρωπο να μην βλέπει ή να μην σκέπτεται το μέλλον, και να θεωρεί τον εαυτό του ως μέλος μίας ομάδος ή καλλίτερα μίας αγέλης χωρίς την δική της προσωπικότητα. Το μέλλον είχε την έννοια της αναμονής ή, κάτι καλλίτερο, είχε την έννοια της προσδοκίας η οποία είχε ευοίωνο ή δυσοίωνο αποτέλεσμα. Το κιβώτιο της Πανδώρας με την εγκλωβισμένη ελπίδα, από της γενέσεως του μύθου έως τον βον αιώνα πΧ, ήτο ερμητικά κλεισμένο. Εις αυτόν τον αιώνα αρχίζει να ξεκλειδώνεται με πολύ αργό ρυθμό το μυθικό αυτό κιβώτιο.

Για να εύρη μία ικανοποίηση για την μελλοντική του ζωή, και υπό την πίεση του ορμέφυτου της αυτοσυντηρήσεως του, εφηύρε τον μύθο της αιωνίου επιστροφής, δηλαδή τον μύθο του εσχάτου τέλους, ο οποίος σχεδόν είναι ίδιος με μικρές παραλλαγές σε όλους τους λαούς, σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης. Ο μύθος αυτός έτσι όπως τον αναφέρει ο Ησίοδος είναι ο μύθος των τεσσάρων περιόδων ή εποχών: της χρυσής, της αργυράς, της ηρωικής και της σιδηράς, και δεν είναι καθόλου αισιόδοξος. Κατά τον βον πΧ αιώνα άρχισε να προβληματίζεται ο άνθρωπος με το πώς να διαφύγει από τον χρόνο και πώς να αποφύγει την ανακύκληση του τρόμου της Ιστορίας, δηλαδή πώς να θραύσει τον σιδηρούν κύκλο των επαναλήψεων, να υπερβεί την κατάσταση της ζωντανής ύπαρξης του. Σε αυτή την περίοδο άρχισε να αναπτύσσεται η ιδέα της σωτηρολογίας, ότι ο χρόνος δεν είναι πλέον κυκλικός αλλά ευθύγραμμος, και ότι εις το τέλος αυτής της ευθείας ευρίσκεται η λύτρωση. Η ιδέα αυτή του ευθυγράμμου χρόνου ολοκληρώνεται τον 2ον μΧ αιώνα με την ευαγγελική έκφραση: «Η Βίβλος της Γεννήσεως του Ιησού Χριστού».

Ο άνθρωπος άρχισε να αντιλαμβάνεται όχι επιφανειακά πλέον την έννοια του μέλλοντος. Εις την φιλοσοφία της ιστορίας, με την παραδο-

χή ότι ο χρόνος είναι ευθύγραμμος και ότι δεν είναι πλέον παρόν και παρελθόν, αναπτύσσεται η έννοια της μέλλουσας ζωής. Αυτή η έννοια δημιουργείται όχι μόνον εις τους λαούς οι οποίοι θεώρησαν ότι ο χρόνος είναι ευθύγραμμος, αλλά και εις τους λαούς οι οποίοι θεώρησαν και θεωρούν ακόμη ότι ο χρόνος είναι κυκλικός. Οι Ινδοί επεξεργάσθηκαν διεξοδικά την έννοια της καθολικής αιτιότητας και δημιούργησαν την ιδέα του κάρμα. Το κάρμα εγγυάται ότι καθετί που συμβαίνει εις τον κόσμο λαμβάνει χώρα συμφώνως προς τον αμετάβλητο νόμο της αιτίας και του αποτελέσματος. Υπό το φως του νόμου του κάρμα, τα δεινά όχι μόνον βρίσκουν ένα νόημα αλλά

αποκτούν επίσης μία θετική αξία. Τότε δηλαδή, κατά τον 6ον πΧ αιώνα, αναπτύσσεται η ιδέα της ανταμοιβής όχι μόνον σε ατομικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο ομάδος, κοινωνίας, και έθνους. Η υλική ευημερία θεωρείτο ως δικαία αμοιβή του πιστού από τον Θεό, και η κακοτυχία, η δυστυχία, και ο πόνος, ως τιμωρία για την παράβαση των θεϊκών νόμων.

Ακόμη και σήμερα πολλοί άνθρωποι αιτιολογούν και αναγνωρίζουν ως αίτιο των καταστροφών και των δυστυχιών την θέληση του κοσμικού ρυθμού, την θεϊκή βούληση ή μία αστρική μοίρα (η ιδέα της ανταμοιβής σε ατομικό ή σε επίπεδο κοινωνίας ήτο μία εφεύρεση των Εβραίων, την οποίαν αύξησε και βελτίωσε ο Χριστιανισμός). Η ιδέα της ανταμοιβής οδηγεί τον άνθρωπο σε ένα ανώτερο επίπεδο και σε έναν καλλίτερο κόσμο. Αυτή την περίοδο αναπτύσσεται επίσης η ιδέα για το πώς θα εύρη ένα αντιστάθμισμα να νικήσει τον φόβο του. Σε αυτό το χρονικό σημείο αναπτύσσεται η έννοια της Ελπίδος. Δηλαδή η ελπίδα δημιουργείται ως αντιστάθμισμα εις τον τρόπο της Ιστορίας.

Εις την αρχαία Ελληνική φιλοσοφία κατά τον 6ον πΧ αιώνα, ο φιλόσοφος Θέογνις θεωρεί την Ελπίδα ως την μόνη Θεότητα η οποία μένει πιστή εις τον άνθρωπο. Οι αρχαίοι Έλληνες έλεγαν: «Εν ελπίσιν χρεί του σοφού άγειν βίον», και οι Πυθαγόρειοι: «Ελπίδαν αίνει». Ο Αριστοτέλης την Ελπίδα την ονόμασε όνειρο που ξυπνά τον άνθρωπο. Ο νεοπλατωνικός Ιάμβλιχος την ονόμασε άνοδο της ψυχής προς κάτι ανώτερο και ελατήριο για μία δημιουργική πράξη. Η ελπίδα ως εισαγωγή εις τον ευθύγραμμο χρόνο δίδει ένα δυναμισμό εις τον βίο του ανθρώπου και τον κάνει να ατενίζει προς το μέλλον όπου ζητεί μία λύτρωση, δηλαδή ζητεί ένα απολυτρωτικό μέλλον. Δίδει η ελπίδα την δυνατότητα της διαφυγής από τον χρόνο και εμπνέει την ελευθερία για μία υπέρβαση του τρόμου της Ιστορίας, του φόβου από την επανάληψη των δυσάρεστων καταστάσεων. Εις όλο αυτό το ιστορικό γίνεσθαι υπάρχουν πολλές αναφορές περί ελπίδος από πολλούς φιλοσόφους, ποιητές, μυσταγωγούς, ιδρυτές θρησκειών και μεγάλους διδασκάλους.

Ο Χριστιανισμός, θέλοντας να βοηθήσει τον άνθρωπο να ξεφύγει από τον τρόπο της Ιστορίας, μεταμόρφωσε τον πόνο και την δυστυχία από μία αρνητική κατάσταση εις μία εμπειρία με θετικό περιεχόμενο, δηλαδή μία θεώρηση ενός οργάνου καθάρσεως και πνευματικής ανατάσεως για να επιτευχθεί μία λύτρωση εις το τέλος της ιστορίας, μία λύτρωση πέραν του τάφου. Η έννοια της ελπίδος υπό το πρίσμα της σωτηρολογίας βοηθούσης και της θρησκείας, υπερίσχυσε της εννοίας του ορμέφντου της αυτοσυντηρήσεως. Ο Θεός χαρακτηρίσθηκε όχι ως Θεός του Ελέους αλλά και ως Θεός της Ελπίδος, και ο χαρακτηρισμός αυτός υπερίσχυσε των άλλων χαρακτηρισμών. «Την πάσαν ελπίδαν μου εις Σε ανατίθιμι (.....)». Αυτό οφείλεται εις το ότι ο άνθρωπος, μη δυνάμενος να εξηγήσει την αιτία της δυστυχίας του και μη δυνάμενος να εύρη σωτηρία εις τον ιατρό, τον ιερέα, τον μάγο, τα ξόρκια, καταφεύγει

σε ικεσία ακόμη και σε θυσία προς το υπέρτατο. Όντως την εσχάτη βοήθεια εις την απελπισία του. «Εσύ που ευρίσκεισαι ψηλά μην παίρνεις το παιδί μου, είναι τόσο νέο», προσεύχεται ο νομάς εις την Γη του Πυρός. «Εσύ γνωρίζεις ότι δεν είμαι ένοχος», αναφωνεί ο πυγμαίος της Αφρικής. Ο πόνος και η αγωνία είναι ίδια σε όλους τους λαούς της Γης, πολιτισμένους και πρωτογόνους.

Αυτή η έννοια της ελπίδος υπό το φως της σωτηρολογίας διατηρήθηκε έως την εποχή του Διαφωτισμού. Εις τον Διαφωτισμό γίνεται ένας διαχωρισμός των εννοιών μεταξύ της φιλοσοφικής και της θεολογικής εννοίας. Ετέθη το ερώτημα, πώς είναι δυνατόν να διακριθεί η λογική από την παράλογη επιθυμία; Πώς θα κριθεί το λογικό από το παράλογο, όταν η ελπίδα γίνεται η ισχυρότερη δύναμη για την λήψη αποφάσεων, όταν η κατάσταση είναι απελπιστική; Ποία λύση θα δοθεί για το πρόβλημα, για ένα ευοίωνο αποτέλεσμα σε μία παράλογη στιγμή; Εδώ ο Καντ έδωσε εις την ελπίδα μια συστηματικότερη φιλοσοφική σημασία θέτοντας τα βασικά ερωτήματα: Τί μπορώ να γνωρίζω; Τί πρέπει να κάνω; Τί μπορώ να ελπίζω; Αυτό το οποίο έγραψε ο Καντ εις πλήρη απίτυξη, το είπε και ο Σοφοκλής εις τον Αίαντα. «Δεν θεωρώ καθόλου αξιόλογο τον άνθρωπο που ζεσταίνεται με κούφιας ελπίδες» (Ουκ αν πριαίμην ουδενός λόγου βροτών, όστις κενάισιν ελπίσιν θερμαίνεται).

Η ρίζα της ιδέας αυτής του Καντ ευρίσκεται εις τον ΙΣΤ αιώνα σε ένα μυστικιστικό τάγμα. Ήταν το τάγμα των Ροδόσταυρων. Οι Ροδόσταυροι έφεραν την ιδέα της αμέσου δράσεως, δηλαδή ότι δεν πρέπει ο άνθρωπος να προσδοκεί την σωτηρία του από τον ουρανό ή εις το τέλος της Ιστορίας: «Προσδοκώ ανάσταση νεκρών (.....)», αλλά πρέπει να ελευθερώσει τα χέρια του για μία άμεση δράση, να ελευθερώσει το πνεύμα του από παλαιές ιδέες και προλήψεις, και να πιστεύσει εις τον εαυτόν του. Δηλαδή να λύσει τα δεσμά του, να γίνει ελεύθερος σε πνεύμα και σε σώμα, να φωτισθεί και να δράσει άμεσα, τώρα, εις τον παρόντα χρόνο. Η ελπίδα έρχεται ως φώτιση με την προϋπόθεση της καθάρσεως.

Κατά τον 19ον αιώνα, ο Νίτσε διετύπωσε μία άλλη ιδέα της ελπίδος για το παρόν. Την θεώρησε ως μία τύχη εις την απελπισία. Αυτή η εγκατάλειψη της ελπίδος δεν πρέπει να θεωρηθεί μοιρολατρία ή παραίτησή της, αλλά ως μία αύξουσα ικανότητα πράξεως και υπεροχής εις το πεπρωμένο εις τον παρόντα χρόνο. Η φιλοσοφία της ζωής τον 19ον αιώνα θεωρεί την ελπίδα και την προσ-

δοκία όχι ως σιωπηρές πράξεις συνειδήσεως, αλλά ως ενυπάρχουσες λειτουργίες εις την ζωή. Επίσης, τον 19ον αιώνα ανεπτύχθησαν και πολιτικοοικονομικές θεωρίες για την ελπίδα. Αυτές προσέφεραν εις τον άνθρωπο μία ζωή όπου η σωτηρία δεν ευρίσκεται μετά τον τάφο αλλά προ του τάφου, δηλαδή θα έφεραν την χρυσή εποχή του Ησιόδου εις το τέλος της Ιστορίας. Δηλαδή, η χρυσή εποχή του Ησιόδου θα είναι εις την αρχή και εις το τέλος της Ιστορίας. Δυνάμεθα να πούμε ότι αυτές οι θεωρίες ασκούν ακόμη μία γοητεία σε ορισμένα άτομα και τις θεωρούν ως ένα αντιστάθμισμα εις τον τρόπο της Ιστορίας.

Κατά το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα, ο Ernst Bloch έδωσε μία άλλη σκέψη περί της εννοίας της Ελπίδος και υπήρξε το κεντρικό αντικείμενο μίας μεγάλης φιλοσοφικής και θεολογικής συζητήσεως. Υποστήριξε ότι ο άνθρωπος δεν ευρίσκεται εις τον πυρήνα της γνώσης του και ούτε την κατανόησή της αντιλαμβάνεται, αλλά μόνον με την ελπίδα θα εύρη την επιβράβευση του. Ότι ο άνθρωπος είναι μία ουτοπική οντότητα, η δύναμη του και το πεπρωμένο του ευρίσκονται εις την πρόβλεψη του. Ότι η ελπίδα είναι η κατανόηση τού όχι ακόμη, τού μη ακόμη γενομένου, και ότι η βιβλική Προσδοκία της Βασιλείας του Θεού είναι εις την ιδέα μίας θεοποίησεως του ανθρώπου, όπου ο ίδιος θα δημιουργήσει την Γη της Επαγγελίας εις την Γη. Αυτή η ιδέα είναι κατάλοιπο των μαρξιστικών και των εγκελιανών ιδεών.

Οι φιλόσοφοι και η πνευματική Ελίτ όλων των θρησκειών έδωσαν πολλές και διάφορες έννοιες για την ελπίδα, εκ των οποίων τις περισσότερες ο λαός δεν τις εννόησε πολύ. Ο απλός άνθρωπος παρέμεινε και παραμένει προσκολλημένος εις την διαίσθηση του ανθρώπου των αρχαϊκών και παραδοσιακών κοινωνιών, θέτει τον εαυτόν του ακατάλυτα με τον Κόσμο και με τους κοσμικούς ρυθμούς, και θεωρεί ότι πρέπει να συμμετάσχει εις αυτούς τους βιοσυμπαντικούς ρυθμούς. Βλέποντας την έναρξη του νέου χρόνου κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο, εόρταζε και εορτάζει την έλευση της νέας περιόδου της ζωής θεωρώντας ότι είναι μία αναβίωση της δημιουργίας. Θεωρεί ότι η Φύση αναγεννιέται με νέες δυνάμεις από το αρχέγονο χάος, και ότι κάτι νέο δημιουργείται. Κάτι το οποίο δεν θα του φέρει πάλι πόνο και δυστυχία. Αυτό φαίνεται ευκρινώς εις τα διάφορα λαϊκά ήθη και έθιμα. Παλαιότερα εορτάζετο την πρώτη του έτους η σωτηρία του Νώε από τον κατακλυσμό. Σύμβολο της Ελπίδος κατά τον Χριστιανισμό είναι η άγκυρα της κιβωτού του Νώε.

Το πρώτο δωδεκαήμερο μετά το χειμερινό ηλιοστάσιο εγένοντο οι εορτές της νίκης του ανθρώπου κατά των σκοτεινών δυνάμεων του χάους, κατά των μυθικών τεράτων τα οποία έφεραν δυστυχία, πόνο και συμφορές εις τον άνθρωπο, και καταστροφή εις την Φύση. Εγένετο μία αναπαράσταση της δημιουργίας. Κατά τις ημέρες αυτές εις την Ρωμαϊ-

κή περίοδο δεν υπήρχε καμία τάξη, με απλά λόγια ήτο μία χαοτική κατάσταση, μία πλήρης αταξία. Δούλοι και άρχοντες εγένοντο ένα. Ήσαν τα γνωστά Σατουρνάλια τα οποία εορτάζοντο κατά το τέλος Δεκεμβρίου αφιερωμένα εις τον Σατούρνο, τον Κρόνο –Χρόνο. Μία μικρή γεύση αυτών των εθίμων μάς δίδει ο Σαίξπηρ εις το έργο του «*Το Δωδεκαήμερο*». Εις τις δώδεκα αυτές ημέρες ο άνθρωπος έβλεπε τα διάφορα φαινόμενα της Φύσεως και προσπαθούσε να κάνει μία πρόβλεψη του καιρού των προσεχών δώδεκα μηνών. Και επειδή κατά την περίοδο αυτή έχουμε πολλές βροχές, θεωρούσαν τις βροχές ως καθαρισμό της Φύσεως και ως αρχή μίας νέας καταστάσεως της ζωής. Κατάλοιπο των εθίμων αυτών είναι σε εμάς το έθιμο των καλικάτζάρων, ο αγιασμός των υδάτων, και πολλά άλλα τοπικά έθιμα με συμβολικό χαρακτήρα.

Εις τον σύγχρονο άνθρωπο ενυπάρχουν δύο τάσεις. Η μία, η οποία προέρχεται όπως ανεφέρθη από τον άνθρωπο τον προσκολλημένο εις τις αρχαϊκές παραδόσεις και αρχέτυπα, και η δεύτερη που επιμένει ότι ο άνθρωπος είναι συνδεδεμένος με την ιστορική συνείδηση. Σε όποια εκ των δύο τάσεων ευρίσκεται, θα πρέπει η Ελπίδα του να είναι συνιφασμένη με την Πίστη. Μία Πίστη εις τον εαυτόν του, τις δυνάμεις του, και μία Πίστη εις τον Θεό. Μία πίστη ότι για τον Θεό τα πάντα είναι δυνατά όπως αναφέρεται εις την μυθική εποχή του Αβραάμ, και όπως αναλύεται η Πίστη εις το Ευαγγέλιο του Μάρκου, ότι με την Πίστη δίδεται εις τον άνθρωπο αυτό το οποίο ζητεί. Η Ελπίδα με την Πίστη σημαίνει μία απελευθέρωση από κάθε φυσικό νόμο και ο άνθρωπος δύναται να αποκτήσει την υψίστη ελευθερία, μία κατεξοχήν δημιουργική ελευθερία, και να επεμβαίνει εις την οντολογική σύσταση του σύμπαντος.

Η ουσιαστική φύση του εαυτού μας, δηλαδή η υποκειμένη φύση της συνειδητότητας, είναι σαν ένα κάτοπτρο που ανακλά όχι μόνον τις ανώτερες όψεις των πραγμάτων αλλά και τις κρυμμένες γραμμές τον κάλλους τους, την κίνηση της ψυχής τους, εκείνο που ο ποιητής συλλαμβάνει ίσως αμυδρά. Εάν μπορούμε να φανταστούμε ότι ένας εραστής δύναται να ενωθεί με την ψυχή της αγαπημένης του, ίσως είναι εξίσου πιθανό να μπορεί να ενωθεί με την ψυχή του σύμπαντος και την ψυχή όλων όσα βρίσκονται μέσα σε αυτό, να αντικρίσει το κάλλος τους και την αρχετυπική τους τελειότητα.

Από την Άχρονη Σοφία Σκέψη και Πράξη

Αργά μεν ας σκέπτεσαι, αφού όμως σκεφθείς –κι αποφασίσεις σχετικά– ας πραγματοποιείς ταχύτατα τις αποφάσεις σου.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ

Με περίσκεψη κάνε τα πάντα και χωρίς αυτή τίποτε ας μην κάνεις, και για ό,τι κάνεις ας μη μετανιώνεις υστερότερα.

ΒΙΒΛΟΣ

Η αργή και με ώριμη σκέψη λαμβανόμενη απόφαση είναι πάρα πολύ καλύτερη, από αυτή που έχει πάντα σαν συνέπειά της την μετάνοια εκείνου που έρχεται και αποφασίζει έτσι.

Ας παρατηρείς σαν μέσα σε καθρέπτη τα πραττόμενα σου, για να προβάλλεις επαινώντας τα καλά και να σκεπάζεις τα κακά από αυτά.

Το μεν άγαλμα η μορφή, τον δε άνθρωπο η πράξη τον στολίζει.

ΒΙΑΣ

Ας σκέπτεσαι πριν αρχίσεις ένα έργο, για να μη φερθείς κατόπιν σαν ανόητος.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Όποιος σκέφθηκε άσχημα για τα δικά του, ποτέ δεν θα σκεφθεί καλά για τα ξένα πράγματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Το καθετί ας το επιχειρείς αργά και αφού το σκεφθείς πιο πριν καλά. Ό,τι όμως αρχίσεις μια φορά, προχώρα το μετά με σταθερότητα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ο καλύτερος τρόπος για να συντηρεί κανείς νωπές τις αγαθές του πράξεις στην θύμηση των άλλων, είναι να τροφοδοτεί συνέχεια την μνήμη τους με νέες αγαθές πράξεις.

ΚΑΤΩΝ

Δεν πρέπει να κρίνετε αυστηρά τις πράξεις των άλλων, εάν εσείς οι ίδιοι δεν έχετε πιο πριν φερθεί με τρόπο πρέποντα (ενδεδειγμένο).

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Κάνε (μόνο) όσα δεν θα σ' έκαναν να μετανιώσεις υστερότερα.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ

Οι πράξεις των ανθρώπων δεν κρίνονται από την ταχύτητα εκτέλεσής τους, αλλά από την μικρή ή μεγάλη τελειότητά τους.

ΑΙΣΩΠΟΣ

Οι πράξεις μάς εξυψώνουν ή μας αμαυρώνουν. Όλοι μας είμαστε λοιπόν δημιουργήματα των πράξεών μας.

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ

Προτιμότερη μια μικρή καλή πράξη, παρά μια μεγάλη καλή πρόθεση.

ΣΑΙΞΠΗΡ

Πολύ μακρὺς ο δρόμος που μεσολαβεί από την πρόθεση μέχρι την πράξη.

Δεν υπάρχει κάποιο μυστικό στις ψυχές μας που να μην αποκαλύπτεται μετά στις πράξεις μας.

ΜΟΛΙΕΡΟΣ

Η ποιότης μας πράξεως εξαρτάται εκ του σκοπού με τον οποίον αυτή πράττεται.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

(Πηγή: Ν. Α. Ζαγκλαβήρα – Εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας και Νεώτερης Σοφίας)

ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ

Γεράσιμος Διαμαντάτος

Αν ρωτήσουμε έναν άπειρο αριθμό ανθρώπων τί είναι αγάπη, θα πάρουμε άπειρες διαφορετικές απαντήσεις. Οι διανοούμενοι θα απαντήσουν ότι «η αγάπη είναι το παν», οι ερωτευμένοι ότι «η αγάπη είναι το κελάηδημα του πουλιού και η λάμψη στα μάτια μιας κοπέλας κάποια φεγγαρόλουστη βραδιά του καλοκαιριού». Κάποιοι πάλι θα είναι δογματικοί και θα σας πουν με έμφαση ότι «ο Θεός είναι αγάπη». Υπάρχουν και αυτοί που σύμφωνα με την δική τους μοναδική εμπειρία θα μας πουν ότι η «αγάπη είναι μια ισχυρή συναισθηματική προσκόλληση». Εγώ συμφωνώ με όλους. Μόνο που εδώ επέλεξα να σας μιλήσω για κάτι διαφορετικό από τις πιο πάνω απόψεις. Οφείλω να ομολογήσω ότι δυσκολεύτηκα, όχι τόσο για να γράψω αυτό το κείμενο, όσο για να σας κάνω να καταλάβετε για ποια αγάπη θέλω να σας μιλήσω.

Θα μπορούσα να σας πω ότι θα σας μιλήσω γι' αυτήν που μας οδηγεί στην ολοκλήρωση, ή γι' αυτήν που ανήκει στον κόσμο του υπερβατικού. Θα μπορούσα να σας κάνω να καταλάβετε, αν ταύτιζα την αγάπη ορισμένων ιστορικών και θρησκευτικών προσώπων όπως ο Χριστός και ο Βούδας, με αυτήν που θα ήθελα να αναπτύξω. Φοβόμουν όμως τις παρερμηνείες και τις διαφορετικές γωνίες των ιδεών που έχει ο καθένας μας για τις ορολογίες που θα ανέφερα, και για τα πρόσωπα που θα χρησιμοποιούσα σαν βάση. Διάλεξα λοιπόν τον όρο που αναγράφεται στα περισσότερα λεξικά. ΑΓΑΠΗ= έννοια της αρχαίας Ελληνικής φιλοσοφίας, συγγενική με τον Έρωτα και την Φιλία.

Χαρακτηρίζεται σαν απλή αυτό-προσφορά του ατόμου με ελεύθερη απόφασή του και για το ελάχιστο. Ορίζεται και σαν ενότητα εσωτερικής αξίας και εξωτερικής αποδοχής. Ωστόσο η αγάπη είναι πάρα πολύ μεγάλη, πάρα πολύ βαθιά για μπορέσει ποτέ να κατανοηθεί ή να μετρηθεί ή να περιοριστεί στο πλαίσιο των λέξεων. Παρόλα αυτά πιστεύω ότι εκείνο που αξίζει είναι η προσπάθεια την οποία τόλμησα, αλλά και η επίγνωση ότι η απόπειρα θα είναι τουλάχιστον ατελής.

Ο όρος «Αγάπη» στην φιλοσοφία αλλά και την γλώσσα της καθημερινής ζωής είναι πολυσήμαντος. Από ψυχολογική άποψη, η αγάπη είναι ένα εσωτερικό αίσθημα έλξης ενός προσώπου προς ένα άλλο, προς μια κοινότητα ανθρώπων, προς μια ιδέα. Ωστόσο, από την ελληνική αρχαιότητα ήδη έχουμε μια διαφοροποίηση των μορφών της αγάπης με την αντίστοιχη ορολογία: Έρως, Φιλία, Στοργή, Φιλότης. Με την τελευταία αυτή σημασία της η αγάπη εξομοιωνόταν με μια ενεργό κοσμική δύναμη. Στον Εμπεδοκλή αντιτίθεται στο «νείκος», στο μίσος. Την ιδέα της συμπαντικής αγάπης ασπάζεται και ο Αριστοτέλης, και αργότερα ο Ποσειδώνιος, του οποίου η θεωρία περί παγκόσμιας «συμπάθειας» είχε περάσει μέχρι την Αναγέννηση και τους Νέους Χρόνους, αφού την συναντούμε και στον Γκαίτε. Σε ό,τι αφορά την θεμελιώδη σημασία της έννοιας της αγάπης για την φιλοσοφία, για πρώτη φορά αυτή επισημαίνεται από τον Πλάτωνα.

Στους διαλόγους του *Συμπόσιο* και *Φαίδρος*, ο Πλάτων εκθέτει την θεωρία του ως εξής: Η αγάπη, γράφει, είναι η έλξη που ασκεί το ωραίο. Οι τύποι της αγάπης είναι τόσο όσοι και οι τύποι του ωραίου. Η αγάπη γεννιέται στην επαφή με την αισθητή ομορφιά, αλλά ανελίσσεται από αυτήν στην ψυχική ομορφιά και σκαλί-σκαλί ανεβαίνει ως την διανοητική ομορφιά που είναι και η αληθινή ομορφιά. Οι αισθητές ομορφιές του υλικού κόσμου δεν είναι παρά χονδροειδή σχέδιασμα ή ωχρές ανταύγειες. Η αγάπη είναι επομένως η λαχτάρα του ανθρώπου να ξεπεράσει την αισθητή πραγματικότητα, για να καταλήξει στην θέαση του κόσμου των ιδεών. Έτσι, η αγάπη είναι επιθυμία εκείνου που δεν έχουμε, είναι έλλειψη και ανεπάρκεια και ταυτόχρονα ατέλειωτη ανησυχία, αγωνία και λαχτάρα. Ο Πλάτων ακόμη πίστευε ότι στην ζωή δεν είναι δυνατή μια τέλεια πραγμάτωση της αγάπης, γιατί οι εκδηλώσεις της μέσα στον αισθητό κόσμο είναι έκτυποι από κάποια πρότυπα που υπάρχουν στον νοητό κόσμο, δηλαδή από τις μεταφυσικές ιδέες. Έτσι ο Πλάτων μετέθεσε το πρόβλημα της αγάπης στην σφαίρα του υπερβατικού.

Την θεωρία αυτή συνεχίζει ο Πλωτίνος, ο οποίος και επιτείνει τον μυστικιστικό της χαρακτήρα: «Οποιαδήποτε αγάπη ανάγεται στην αγάπη του Θεού, εφόσον αντικείμενό της σύμφωνα με την Πλατωνική διδασκαλία είναι το καλό. Και επειδή ο Θεός είναι το απόλυτο καλό, έπεται ότι είναι και το αληθινό τέρμα και το ιδανικό αντικείμενο κάθε αγάπης». Ο Αυγουστίνος αργότερα θα προσαρμόσει την άποψη αυτή στο χριστιανικό δόγμα, και η νεοπλατωνική και η αυγουστίνια θεωρία της αγάπης θα συνεχίσει να επικρατεί σε όλο τον Μεσαίωνα. Αυτήν θα επικαλούνται και οι στο-

χαστές του Ουμανισμού και της Αναγέννησης, όπως ο Λέων Εβραίος και ο Μαρσίλιο Φιτσίνο. Γενικά για τον Χριστιανισμό, η αγάπη αποτελεί την ουσία του Θεού και την βασική εντολή του προς τον άνθρωπο: είναι η ανιδιοτελής αγάπη προς τον πλησίον, ακόμη και αν αυτός είναι εχθρός.

Στους Νέους Χρόνους, η ψυχολογική έρευνα του αισθήματος της αγάπης υπερिσχύει των θεωριών θεολογικού χαρακτήρα. Για τον Καρτέσιο και τον Σπινόζα, η αγάπη είναι ένα πάθος που ο άνθρωπος για να το δαμάσει πρέπει να κάνει χρήση του λογικού, το οποίο θα μετατρέψει το πάθος σε αίσθημα νηφάλιο και γαλήνιο. Για τον Λάιμπνιτς, αγαπώ σημαίνει χαίρομαι την ευτυχία του άλλου, δηλαδή κάνω δική μου την ευτυχία ενός άλλου και την ευτυχία την δική μου προσπαθώ με κάθε τρόπο να την μεταφέρω σε κάποιον ή κάποιους άλλους. Για τον Ρομαντισμό των Σλέγκελ και Σίλλερ, η αγάπη είναι η πηγή όλων των συναισθημάτων. Κατά τον Χέγκελ είναι ένα απέραντο αίσθημα «δια του οποίου δύο όντα υπάρχουν μόνο ως μια τέλεια ενότητα και εναποθέτουν σε αυτήν όλη την ψυχή τους και τον κόσμο ολόκληρο». Για τον πεσιμιστή Σοπενχάουερ, η αγάπη είναι μια παγίδα που στήνει στον άνθρωπο «το δαιμόνιο του είδους» για να διαιωνίζει την ζωή. Για τον Μαρξ και τον Ένγκελς, η αγάπη είναι μια ιστορική κατάκτηση του ανθρώπου.

Η συναισθηματική ζωή του ανθρώπου αλλάζει σε συνάρτηση με τις αλλαγές στο κοινωνικό γίνεσθαι. «Η σύγχρονη γενετήσια αγάπη διαφέρει ουσιαστικά από την απλή σαρκική έλξη, από τον έρωτα των αρχαίων», γιατί προϋποθέτει την αμοιβαία αγάπη, γράφει ο Ένγκελς, ενώ στον αρχαίο έρωτα, συνεχίζει, δεν ήταν πάντα απαραίτητη η συγκατάθεση της γυναίκας. Για τον Φρόιντ και την ψυχανάλυση, η αγάπη ακόμη και στις υψηλότερες εκφάνσεις της δεν είναι τίποτε άλλο παρά η εξιδανίκευση μιας πρωτογενούς ενστιγματικής ενόρμησης, της «Λίμπιντο». Ωστόσο η θεωρία αυτή δεν εξηγεί την «εκλογή» που είναι πανταχού παρούσα σε όλες τις μορφές της αγάπης. Μια απάντηση σε αυτό το πρόβλημα δίνει ο

Μαξ Σέλλερ: Η εκλογή, τονίζει, καθορίζεται από την αναγνώριση μιας κάποιας «αξίας» (βιοτικής, διανοητικής, ηθικής) στο αγαπώμενο πρόσωπο ή πρόσωπα, ομάδας ή ομάδων. Για άλλους αντίθετα, όπως οι υπαρξιστές, η εκλογή δεν συνδέεται με καμία αξιολογική άποψη έστω και αποκλειστικά προσωπική, αλλά έχει έναν ολότελα ατομικό υπαρξιακό χαρακτήρα: αγαπώ ένα πρόσωπο γιατί είναι αυτό και κανένα άλλο.

Μέχρι εδώ είδαμε τις απόψεις ορισμένων μεγάλων ιστορικών προσώπων για την αγάπη. Ποιοι παράγοντες όμως επηρεάζουν τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο ξεχωριστά, για να μπορέσει να λάβει και να δώσει αγάπη; Αναμφισβήτητα ο μεγαλύτερος παράγοντας είναι η δυναμική, μέσα στο άτομο, οργάνωση όλων των ψυχολογικών και σωματικών ιδιοτήτων, η οποία (οργάνωση) καθορίζει τον ιδιαίτερο τρόπο προσαρμογής του προς το περιβάλλον. Δηλαδή, με λίγα λόγια, η προσωπικότητά του. Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ η οποία αποτελείται από τρία χωριστά αλλά αλληλοεξαρτώμενα συστήματα.

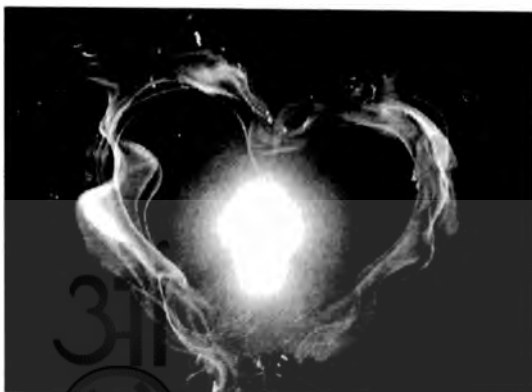
1. Το ΠΡΟΕΓΩ, που είναι το πρωταρχικό σύστημα της προσωπικότητας, η αποθήκη της ψυχικής ενέργειας (λίμπιντο) και είναι τελείως ασυνείδητο.

2. Το ΕΓΩ, που λειτουργεί με βάση την αρχή της πραγματικότητας και όχι την αρχή της ηδονής, όπως το προεγώ. Με την αρχή της πραγματικότητας το άτομο μέσω του εγώ αναχαιτίζει την ικανοποίηση επιθυμιών και αναγκών, για να επιτύχει σκοπούς και να αποφύγει την τιμωρία.

3. Το ΥΠΕΡΕΓΩ, που είναι η αντιπροσώπευση των παραδοσιακών αξιών και των ιδεωδών της κοινωνίας.

Για να φθάσουμε στην αγάπη, την τέλεια αγάπη, μόνο ένας τρόπος υπάρχει. Να υποσκελίσουμε τα δύο πρώτα συστήματα, δηλαδή το προεγώ και το εγώ, και να δουλέψουμε πνευματικά το υπεργώ, στον οποίο η βασική του λειτουργία αποβλέπει: α) στο να αναχαιτίσει τις ορμές του προεγώ, β) στο να πείσει το εγώ να αντικαταστήσει τους μη πραγματικούς σκοπούς και, γ) στο να τείνει προς την τελείωση. Θα μου πείτε: Θεωρίες-θεωρίες-θεωρίες. Στην πραγματικότητα τί γίνεται; Δεν υπάρχει πραγματικότητα, και για να δανειστώ μια φράση του Μπαχ, όλα είναι ψευδαισθήσεις. Πιστεύουμε ότι υπάρχει αυτό, όχι γιατί υπάρχει αλλά γιατί το πιστεύουμε. Αν πάψουμε να το πιστεύουμε, τότε θα πάψει να υπάρχει. Ο Καντ ξεκινά από την ιδέα ότι «ο κόσμος είναι η αντίληψη που εγώ έχω για αυτόν. Είναι δηλαδή ο κόσμος φαινόμενο, προϊόν της νόησής μου. Πόρισμα της ιδέας αυτής είναι πως αν είμαστε αλλιώς πλασμένοι, αλλιώς θα ήταν και ο κόσμος. Συμπερασματικά, ο κόσμος

μας είναι σχετικός. Πέραν όμως του σχετικού τούτου κόσμου βρίσκεται ο καθαυτός, ο πραγματικός κόσμος, που δεν μπορούμε να τον προσδιορίσουμε με την σκέψη αλλά να συμπεράνουμε πως η ουσία του είναι ανάλογη με την δική μας».

Καταλήγω λοιπόν στο συμπέρασμα ότι κάθε άνθρωπος εμπιστεύεται την ζωή του μόνο στα πιστεύω του. Η πραγματικότητα δεν έχει σχέση με τα φαινόμενα. Δεν έχει σχέση με το περιορισμένο οπτικό μας πεδίο. Την δημιουργούμε έτσι ώστε να είναι η έκφραση της αγάπης, η αγνή, η άδολη αγάπη, απαλλαγμένη από το βάρος του χώρου και του χρόνου. Και είναι πρόκληση μέσα στον χώρο και τον χρόνο να κάνουμε την αφανική καταστροφή σε πνευματική σοφία. Γιατί παντού, σε όλα τα πλάτη και τα μήκη της Γης οπισθοδρομούμε, και όλη η μέριμνα του κόσμου επικεντρώνεται σε πράγματα εντελώς πρόσκαιρα. Να τρως και να πίνεις καλά, είναι σίγουρα κάτι αλλά ο άνθρωπος «ουκ επ' άρτω ζήσεται μόνον». Το μόνο που χρειάζεται είναι θέληση. Όχι αυτή την συνειδητή δύναμη αλλά μια ορμή, μια διάθεση που παράγει μορφές, μια γιγαντιαία ώθηση από άτομα που ζουν και κινούνται στον ίδιο χρόνο και στο ίδιο νοητικό διάστημα. Μια κοσμική, με λίγα λόγια, θέληση.

Η αγάπη κινείται γύρω σας αλλά πολλές φορές δεν την βλέπετε. Όταν αναζητάτε την έμπνευση, αγάπη αναζητάτε. Όταν αναζητάτε σοφία, αγάπη αναζητάτε. Όταν αναζητάτε μάθηση και γνώση, αγάπη αναζητάτε. Ψυχολόγοι, ψυχίατροι, κοινωνιολόγοι, ανθρωπολόγοι και εκπαιδευτικοί, έχουν προτείνει σε αναρίθμητες μελέτες και πλήθος επιστημονικές έρευνες ότι η αγάπη είναι «μια γνωστική αντίδραση, ένα γνωστικό συναίσθημα». Το πώς ο άνθρωπος μαθαίνει να αγαπά, φαίνεται να σχετίζεται άμεσα με την ικανότητά του για γνώση, από αυτούς που μέσα στον περίγυρό του θα τον διδάξουν, καθώς και από τον τύπο, την έκταση και την πολυπλοκότητα της καλλιέργειάς του. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ανήκουμε στην κατηγορία του ανθρώπινου όντος. Και ανθρώπινο ον είναι μια έκφραση ζωής. Κομίζει το φως και αντανακλά την αγάπη σε οποιαδήποτε διάστασή της, σε οποιαδήποτε έκφρασή της. Θέλει όμως προσοχή και σύνεση. Γιατί όπως λέει ο λαός,

«δεν υπάρχει καταστροφή που να μην μπορεί να γίνει αγάπη, αλλά και αγάπη που να μην μπορεί να γίνει καταστροφή».

Παρόλα αυτά, οποιαδήποτε αγάπη είναι πέρα για πέρα συναρπαστική, αλλά και άχρηστη, μέχρι να αποφασίσουμε να την χρησιμοποιήσουμε. Όλη η μαγεία με την αγάπη είναι η εφαρμογή της. Και η εφαρμογή της καθρεφτίζει την ανθρωπιά. Η ανθρωπιά, η οποία είναι μια φυσική περιγραφή, είναι ένας πνευματικός σκοπός. Δεν είναι κάτι που μας δίνεται βάσει της ιδιότητάς μας, είναι κάτι που εμείς κερδίζουμε. Και η οδός είναι μόνον μία. ΑΓΑΠΗ. «Η αγάπη δεν μακροθυμεί, αγαθοποιεί, η αγάπη δεν φθονεί, η αγάπη δεν αυθαδιάζει, δεν ζητεί τα εαυτής, δεν παροξύνεται, δεν διαλογίζεται το κακό, δεν χαίρει εις την αδικία, συγχαίρει δε εις την αλήθεια. Πάντα ανέχεται, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομονεύει. Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει. Τώρα δε μένει παρά πίστις, ελπίς, Αγάπη, τα τρία ταύτα, μεγαλύτερη δε τούτων είναι η αγάπη.» (Επιστολή Α΄ Προς Κορίνθιους, 13:4-12).

Η αγάπη είναι μια διαδικασία «οικοδόμησης» αυτού που κίολας υπάρχει μέσα μας. Η αγάπη δεν είναι ποτέ πλήρης σε κανένα άτομο. Υπάρχει πάντα θέση για περαιτέρω ωρίμανσή της. Στο κάθε σημείο της ζωής του ανθρώπου, η αγάπη του βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης, όπως συμβαίνει και με την γενική διαδικασία του γίγνεσθαι. Είναι λάθος να νομίζουμε ότι η αγάπη κάποιου έχει απόλυτα υλοποιηθεί ή ουσιαστικοποιηθεί. Η τέλεια αγάπη είναι κάτι σπάνιο, πραγματικά. Και θα ήταν άξιο απορίας αν την πετύχει ποτέ κάποιος άνθρωπος. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι είναι κάτι το αδύνατο, ούτε ένας αντικειμενικός σκοπός για τον οποίο δεν πρέπει να αγωνιζόμαστε. Στην πραγματικότητα είναι η μεγαλύτερή μας πρόκληση, γιατί πιστεύω ότι η αγάπη ταυτίζεται με τον εαυτό μας. Και εδώ επιτρέψτε μου λίγα λόγια σε ό,τι αφορά τον «εαυτό» του εαυτού μας, γιατί αφού τον ταυτίζω με την αγάπη, νιώθω υποχρέωση να δώσω έναν ορισμό.

Ο εαυτός λοιπόν, όσο κι αν φαίνεται συμπαγής, έχει δύο μεγάλες οδούς. Είναι κατοπτρικός και κοινωνικός. Ο εαυτός διαμορφώνεται μέσα από την επικοινωνία του ατόμου με τους άλλους, και μέσα από τον τρόπο που τον βλέπουν οι άλλοι. Με άλλα λόγια, ο εαυτός μας διαμορφώνεται με βάση το είδωλο που πιστεύει κανείς ότι ο εαυτός του σχηματίζει στον «καθρέπτη» του νου των άλλων. Ο άλλος δηλαδή είναι ο καθρέπτης του εγώ, όπως άλλωστε το «εγώ» δεν υπάρχει χωρίς την αντίστοιχη έννοια του «εσύ». Με αυτό τον τρόπο εισήχθη η έννοια του «κατοπτρικού εαυτού». Ο κατοπτρικός εαυτός χαρακτηρίζεται από τρία στοιχεία: α) τον τρόπο

που φανταζόμαστε ότι φαινόμαστε στους άλλους, β) τον τρόπο που φανταζόμαστε ότι ο άλλος μας κρίνει, και γ) κάποιο είδος εκτίμησης του εαυτού μας, πχ περηφάνια, ταπεινότητα, κλπ.

Ο Τζώρτζ Χέμπερτ Μηντ, αντίθετα, ο ιδρυτής της κοινωνιολογικής σχολής της Συμβολικής Διαντίδρασης, θεώρησε τον εαυτό του σαν αποτέλεσμα της κοινωνικής διαδικασίας και των σχέσεων του ατόμου με τους άλλους. Χαρακτηρίζοντας τον εαυτό του ως υποκειμένο και ταυτόχρονα αντικείμενο, μια ουσιαστικά κοινωνική δομή που προκύπτει από την κοινωνική εμπειρία, διέκρινε σε αυτόν δύο όψεις: το «εγώ», ή υποκειμενική όψη που αντιπροσωπεύει τα αυθόρμητα και έμφυτα χαρακτηριστικά του ατόμου, και το «εμέ» που είναι ο κοινωνικά διαμορφωμένος εαυτός, η στατική πλευρά του, το «αντικείμενο» του ίδιου του εαυτού που θεμελιώνεται από τις στάσεις και τις απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου. Έτσι, το ενστικτώδες «εγώ» διαμορφώνεται σιγά-σιγά κάτω από την επίδραση του «εμέ», δημιουργώντας τον κοινωνικό εαυτό. Η ανακάλυψη ενός από τα δύο αποτελεί υλοποίηση και των δύο. Άρα λοιπόν, πριν ο άνθρωπος μπορέσει να αγαπήσει όλους τους ανθρώπους, η πρώτη του υπευθυνότητα απέναντι στην αγάπη είναι να αγαπήσει τον εαυτό του. Δηλαδή τί πρέπει να αγαπήσει;

Πρέπει να αγαπήσει αυτό που σκέφτεται πολύ λιγότερο από αυτό που μπορεί να ξέρει; Αυτό που ξέρει πολύ λιγότερο από όσο αγαπάμε; Αυτό που αγαπάει πολύ λιγότερο από όσα υπάρχουν; Και στον συγκεκριμένο βαθμό, αυτό που είναι λιγότερο από ό,τι πραγματικά είναι; Δεν είμαστε αυτό που δείχνουμε ή αυτό που προσπαθούμε να δείξουμε. Ο Ιησούς είπε, μη ψάχνετε τον Θεό γύρω σας γιατί είναι μέσα σας. Άρα ο καθένας μας είναι μοναδικός. Έτσι λοιπόν, το να αγαπάς τον εαυτό σου σημαίνει να αγωνίζεσαι να ανακαλύψεις και την συνέχεια να διατηρήσεις την μοναδικότητά σου. Σημαίνει να συνειδητοποιήσεις ολοκληρωτικά ότι τα θαύματα που βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα σου, μπορείς να τα εξωτερικεύσεις.

Σημαίνει ακόμη να ξέρεις ότι μόνον εσύ μπορείς να είσαι εσύ. Αν προσπαθήσεις να είσαι σαν κάποιον άλλον, μπορεί να του μοιάσεις αρκετά αλλά πάντα θα είσαι ο δεύτερος καλύτερος. Μπορούμε δηλαδή να συμπεράνουμε ότι: η αγάπη είναι ο τρόπος, η προσπάθεια να σε οδηγήσω μαλακά και ανώδυνα πίσω στον εαυτό σου. Όχι όμως σε αυτόν που θέλω να γίνεις αλλά σε αυτόν που είσαι. Και σαν αγαπήσει κάποιος τον εαυτό του, τότε μαθαίνει και την μοναδικότητα που έχει η αγάπη. «Δεν μικραίνει διαιρούμενη, ούτε αυτή που παίρνουμε, ούτε αυτή που δίνουμε». Οι Βουδιστές

λένε: «Βαδίζεις καλά στον δρόμο σου προς την φώτιση όταν πάψεις να επιθυμείς».

Ίσως να μην μπορούμε να φθάσουμε σ' αυτή την επίζηλη κατάσταση γαλήνης, αλλά στο βαθμό που μπορούμε να ζήσουμε χωρίς να απαιτούμε ή να περιμένουμε κάτι από τους άλλους, αν μη τι άλλο είμαστε απελευθερωμένοι από την απογοήτευση. Αν περιμένει κανείς να αγαπήσει μόνον όταν θα είναι σίγουρος ότι θα δεχθεί ίση αγάπη σαν αντάλλαγμα, μάλλον θα περιμένει για πάντα. Οι άλλοι μπορούν και θέλουν να δώσουν μόνον αυτά που είναι ικανοί και όχι αυτά που εσύ επιθυμείς να σου δώσουν. Πρέπει λοιπόν να μην βάζουμε όρους στην αγάπη, και τότε θα έχουμε κάνει ένα γιγάντιο βήμα στο να μάθουμε να αγαπάμε αληθινά. Το να αγαπάς, προείπα ότι δεν είναι ποτέ κάτι εύκολο, και ο άνθρωπος που έχει αποφασίσει να ζει μέσα στην αγάπη είναι σίγουρο ότι θα βρει πολλά εμπόδια. Αλλά αν το αναλύσουμε προσεκτικά και επίμονα, το πιθανότερο είναι να ανακαλύψουμε ότι πρόκειται για τεχνητά εμπόδια που τα περισσότερα τα έχουμε κατασκευάσει οι ίδιοι.

Στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν. Αποτελούν τα περισσότερα δικαιολογίες για να μην αποδεχθούμε την πρόσκληση της αγάπης. Ο άνθρωπος που πέφτει θύμα αυτών των εμποδίων, καταδικάζει τον εαυτό του να μείνει για πάντα κάτι λιγότερο από ένα ολοκληρωμένο ανθρώπινο πλάσμα. Πρέπει λοιπόν να τολμήσουμε. Και στο φινάλε, επειδή το μήνυμα μπορεί να μην ληφθεί ποτέ, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αξίζει να το στείλουμε. Και το σπουδαιότερο είναι να μην φοβόμαστε την απογοήτευση. Πίσω από μια απογοήτευση υπάρχει και μια γνώση. Όπως λέει ένα γιαπωνέζικο ρητό Χάικου (έτσι ονομάζεται): «Το σπίτι μου κάηκε και έγινα σάχτη. Τώρα μπορώ να δω το φεγγάρι».

Σας προτρέπω λοιπόν να προπαθήσουμε να πετύχουμε την αδελφική αγάπη, που θα μας οδηγήσει στην συνέχεια στην καθολική αγάπη, την αγάπη όλων των ανθρώπων, στην αγάπη του σύμπαντος και του απείρου. Πρέπει όμως απαραίτητα να αποβάλουμε κάθε ενδοιασμό, κάθε προκατάληψη, και προπάντων να αποτινάξουμε την ταφόπλακα του εγωισμού οικοδομώντας αληθινά την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Ας κάνουμε το πρώτο βήμα, ας κάνουμε την αρχή. Ανοίγοντας την καρδιά μας στους αδελφούς μας ανθρώπους, θα κλείσουμε για πάντα στα βάθη του εγώ μας τα πάθη, την τιμωρία των θεών. Θα κερδίσουμε τους αδελφούς μας, θα κερδίσουμε την αγάπη τους, και ο δρόμος μας θα ανοίξει για όλους τους ανθρώπους και θα γίνουμε επιτέλους ένα. Γιατί εμείς είμαστε οι άλλοι, και οι άλλοι είναι πάλι εμείς.

ΘΕΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ

Sandy Ravelli

(Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας της Ν. Ζηλανδίας)

(Περιοδικό *TheoSophia*, Μάρτιος 2013 – μετφρ: Ιφγγένεια Κασταμονίτη)

Μια πιθανή ερμηνεία σχετικά με το σύμπαν είναι ότι αυτό υφίσταται άνευ αιτίου και σκοπού, και ότι έτσι η ζωή μας δεν έχει καμία άλλη έννοια πέρα από εκείνη που εμείς της προσδίδουμε. Υπάρχει όμως και η μεταφυσική άποψη περί σύμπαντος και ζωής. Σύμφωνα με την Εγκυκλοπαίδεια, η Μεταφυσική συνιστά «έναν παραδοσιακό τομέα της φιλοσοφίας, ο οποίος ασχολείται με την επεξήγηση της θεμελιώδους φύσεως της ύπαρξης και του κόσμου, αν και ο ίδιος ο όρος δεν προσδιορίζεται εύκολα». Κατά παράδοση, η μεταφυσική προσπαθεί να απαντήσει σε δύο βασικά ερωτήματα χρησιμοποιώντας ορισμούς με την ευρύτερη δυνατή έννοια. Τι υπάρχει «εκεί»; Με τί «μοιάζει»;

Η Μεταφυσική είναι η θεωρητική φιλοσοφία της ύπαρξης (οντολογία) και της γνώσης (επιστημολογία), ή απλώς «η φιλοσοφία του νου». Σύμφωνα με αυτήν, ερχόμαστε σε ύπαρξη μέσω κά-

ποιου είδους σκόπιμης διαδικασίας εκτός χρόνου και χώρου. Μιας διαδικασίας η οποία σχεδίασε το σύμπαν και προγραμματίσε τα γεγονότα που οδήγησαν στην φυσική εξέλιξη της εκδηλωμένης νοήμονος ζωής (*The Story of Human Evolution*, κεφ. 2, The Academy of Evolutionary Metaphysics, 2005). Αυτό επεξηγεί με βεβαιότητα αμφότερες θέσεις: την θεοσοφική άποψη και την άποψη της σύγχρονης επιστήμης της μεταφυσικής η οποία εκφράζεται διαμέσου της κβαντικής φυσικής.

Σε αυτό το άρθρο θα προσπαθήσω να παρουσιάσω την ουσιαστική φύση των δομικών λίθων της ύπαρξης, χρησιμοποιώντας αμφότερα συστήματα σκέψης: την μεταφυσική και την θεοσοφία, και θα δείξω επίσης ότι μοιάζουν να είναι ταυτόσημες και ότι απλώς εκφράζονται με διαφορετικούς όρους. Η Θεοσοφία δηλώνει ότι στο Σύμπαν τίποτα δεν καθοδηγείται ή κυβερνάται από μια

εξωτερική ώθηση. Αλλά, αντίθετα, όλα πορεύονται οδηγούμενα από εσωτερικές ωθήσεις (A.P.Sinnott, *Cosmological Notes from MS. Book*).

Η Φυσική, για να είναι επιστημονική πρέπει να μπορεί να ελεγχθεί και οι θέσεις της να είναι νοητά μαχητές, αν και είναι αποδεκτό ότι οι ανακαλύψεις της μπορούν λογικά να τεθούν υπό συζήτηση και να αιτιολογηθούν έστω υποθετικά. Σύμφωνα με την Φυσική, η αληθινή γνώση ασχολείται με αιώνιες αλήθειες και πρωταρχικά αίτια, ενώ η μη πραγματική γνώση ασχολείται μόνον με τα ψευδαισθητικά αποτελέσματα. Από τα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα μας, η φυσική επιστήμη διέκρινε ελλείψεις στην κλασική θεωρία του Newton και έτσι αναπτύχθηκε η κβαντική φυσική προκειμένου να τις επεξηγήσει.

Η κβαντική φυσική, βέβαια, παραμένει σε σημαντικό βαθμό ένα μυστήριο. Ναι μεν έχει αποτέλεσμα, αλλά κανείς δεν γνωρίζει πραγματικά ποια είναι η σημασία της ως προς την έννοια της «πραγματικότητας». Το έργο του Frijof Capra και άλλων ερευνητών προτείνει ότι μια ευρύτερη κατανόηση της επιστήμης με την βοήθεια της κβαντικής φυσικής εμφανίζει πιθανούς παραλληλισμούς με τον τρόπο σκέψης των μυστικιστών.

Η Μεταφυσική, έτσι όπως εμείς το αντιλαμβανόμαστε, σημαίνει την πέρα από την Φύση

(physis) έρευνα και την ανακάλυψη της «αληθινής φύσης» των πραγμάτων, της έσχατης ουσίας τους και της αιτίας της ύπαρξης (J.H. Turchin, *Metaphysics*, Introduction, 1993). Η Μεταφυσική δεν συνιστά κλάδο της φιλοσοφίας, που επεξηγεί τα φυσικά φαινόμενα μέσω της λογικής και του ορθολογισμού, με έναν τρόπο που να εξέρχεται από τα όρια της θρησκείας ή της επιστήμης. Πρόκειται μάλλον για μια φιλοσοφική επιστήμη που ασχολείται με υπερβατικές ιδέες, όπως πχ η ύπαρξη, η μία αληθινή και αγαθή, που στην απλούστερη μορφή της είναι «ύπαρξη ως έχει».

Εκείνο που πραγματικά δυσκολεύει τον ορισμό της μεταφυσικής είναι το αντικείμενο της έρευνάς της: το «υπάρχειν» όπως και το «γνωρίζειν». Το υπάρχειν, ή η ύπαρξη, δεν μπορεί να προσδιοριστεί ορθά παρά μόνον με περιγραφικό τρόπο. Είναι βέβαιο ότι το ίδιο συμβαίνει και με την Θεοσοφία. Η Θεοσοφία δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί αρχικά απλώς σαν θεωρία, σαν υπόθεση, έως ότου αποβεί προσωπική γνώση του ερευνητή κατόπιν πειραματισμού και εμπειρίας (C. Jinarayadasa, *The First Principles of Theosophy*, 1938).

Επιστήμονες όπως ο Γαλιλαίος, ο Kepler και ο Newton πίστευαν στην ύπαρξη του Θείου. Η επιστήμη τους αποκλήθηκε «φυσική φιλοσοφία». Ο Θεός δίδαξε στον Newton το «κατά την

φορά του ρολογιού κινούμενο σύμπαν». Ο Θεός απλώς το κούρδισε και το άφησε να λειτουργεί. Αυτή η φιλοσοφία είναι γνωστή ως Θεϊσμός. Οι θεϊστές πίστευαν ότι ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν και ότι έχει την δυνατότητα πότε-

πότε να παρεμβαίνει στην λειτουργία του – θαύμα! Οι αθεϊστές δεν αποδέχονται το παραπάνω και επισημαίνουν ότι αυτό δεν σημαίνει απαραίτητως ότι δεν πιστεύουν στον Θεό. Όταν ο Ναπολέον Βοναπάρτης ρώτησε τον Pierre Simon Laplace, μαθηματικό του 18ου αιώνα, σχετικά με τον Δημιουργό, εκείνος απάντησε: «Κύριε, δεν μου είναι απαραίτητη αυτή η υπόθεση» (Wikipedia. org/ wiki/ Pierre Simon Laplace).

Αυτή η απάντηση σηματοδότησε, ίσως, την απαρχή του σύγχρονου επιστημονικού υλισμού που απορρίπτει εξολοκλήρου τα περι «Θείου». Η εν λόγω άποψη αναπτύχθηκε στην διάρκεια του 19ου αιώνα, και κυρίως μετά την εμφάνιση του Δαρβινισμού και τον θρίαμβο της κλασικής Φυσικής του Newton. Συνοψίζεται σήμερα από τον Richard Dawkins και τον «νέο-Δαρβινισμό» του. Μελετώντας την συνείδηση, η

επιστήμη δείχνει να προσεγγίζει την Θεοσοφία – δηλαδή την ιδέα ενός «πεδίου Συμπαντικής Συνειδήσης» με την οποία συνδέεται κατά κάποιον τρόπο ο ανθρώπινος νους.

Το 1908, η Άννα Μπέζαντ και ο C. Leadbeater, έγραψαν στο βιβλίο τους *Occult Chemistry* ότι στην διάρκεια των διορατικών ερευνών τους αντιλήφθηκαν την ύπαρξη ενός ατόμου, ενός είδους σωματιδίου που δύσκολα θα μπορούσε να προσδιοριστεί ως «κάτι», αν και επρόκειτο για το υλικό από το οποίο συντίθενται όλα τα πράγματα του φυσικού κόσμου. Από θεοσοφική άποψη, ένα άτομο σχηματίζεται μέσω της πλημμυρίδας του κύματος ζωής (σανσκριτικά: Φόχατ) και αφανίζεται με την άμπωτη του ιδίου κύματος. Όταν το παρατήρησαν προσεκτικότερα, διαπίστωσαν ότι διέθετε τρεις δικές του κινήσεις ανεξάρτητες από οποιαδήποτε άλλη εξωτερική.

Ότι περιστρεφόταν ασταμάτητα γύρω από τον άξονά του, ότι διέγραφε έναν μικρό κύκλο όπως η σβούρα, και ότι είχε έναν τακτικό παλμό: συστολή και διαστολή, όπως η καρδιά.

Εφαρμόζοντας μια δύναμη επάνω του, διαπίστωσαν ότι το άτομο κινούνταν ρυθμικά επάνω-κάτω, εκσφενδονίζονταν από την μια πλευρά στην άλλη διαγράφοντας τις πιο εκπληκτικές και ταχείες περιδινήσεις, ενώ ταυτόχρονα εξακολουθούσε να διατηρεί τις δικές του τρεις θεμελιώδεις κινήσεις (*Occult Chemistry*, Thompson & Co, Minerva Press, India, 1908). Εξέφρασαν λοιπόν την άποψη ότι «η ύλη ήταν μηδαμινότητα» (nothingness).

Το διάστημα που προκύπτει διαμέσου της συμπίεσης μιας απεριόριστα πυκνής ουσίας (χώρος ή Φόχατ) δημιουργεί οπές στην περιοχή μιας πραγματικότητας, και αυτές οι οπές συνιστούν την αέρια μηδαμινότητα, τις φουσαλίδες από τις οποίες δομείται το «στερεό» σύμπαν. Οι θεόσοφοι αποκαλούν αυτές τις φουσαλίδες «Πνοή του Λόγου». Οι επιστήμονες σήμερα τις αποκαλούν «κβαντικό αφρό» της κοσμολογίας.

Παλαιότερα, η άποψη ότι η ύλη αποτελείται από μικροσκοπικά σωματίδια που ονομάζονται άτομα, θεωρούνταν μεταφυσική. Όταν ο άνθρωπος άρχισε να εφευρίσκει όργανα ικανά να ανιχνεύσουν τόσο μικροσκοπικά σω-

ματίδια, η ατομική θεωρία μεταπήδησε από το πεδίο της Μεταφυσικής στο πεδίο της Φυσικής. Η Μεταφυσική λοιπόν πάντοτε προηγείται, βρίσκεται «στην εμπροσθοφυλακή», και μελλοντικά ίσως κάποια άλλα στοιχεία της μετατραπούν σε στοιχεία της Φυσικής. Το ερώτημα του Θαλή του Μιλήσιου: «Ποια είναι η έσχατη ύλη;» συνιστά μεταφυσική ερώτηση και όχι εμπειρική. Επάνω σε αυτό το ζήτημα η Α. Μπέζαντ και ο Leadbeater εργάστηκαν και προσπάθησαν να το εξακριβώσουν με την βοήθεια της πνευματικής διόρασης, ακριβώς όπως οι σύγχρονοι ερευνητές της Μεταφυσικής προσπαθούν σήμερα με την βοήθεια της επιστημονικής παρατήρησης.

Πρόσφατα ο κόσμος ανέμενε με κομμένη την ανάσα καθώς οι επιστήμονες πειραματιζόνταν αναζητώντας αποδείξεις για την ύπαρξη του σωματιδίου Higgs, ή Μποζονίου Higgs (Boson), ενός στοιχειώδους σωματιδίου στον Σταθερό Τύπο της σωματιδιακής Φυσικής. Η ύπαρξή του είχε προβλεφθεί θεωρητικά, και πιστεύεται ότι είχε ανιχνευθεί τον Ιούλιο 2012 στον Μεγάλο Επιταχυντή Αδρονίων.

Η ανίχνευση αυτή υποστηρίζει την ύπαρξη του υποθετικού πεδίου Higgs – του απλούστερου εν μέσω αρκετών προτεινόμενων μηχανισμών για την διάσπαση της ηλεκτρασθενούς συμμετρίας και του τρόπου μέσω του οποίου τα

στοιχειώδη σωματίδια αποκτούν μάζα. Η κύρια σημασία των παραπάνω είναι ότι υφίσταται ένα πεδίο με ΜΗ-μηδενική ισχύ σε όλη την έκτασή του, ακόμη και σε σημεία που θεωρούνται κενός χώρος, και ότι τα σωματίδια

αποκτούν μάζα όταν αλληλεπιδρούν με το αποκαλούμενο πεδίο Higgs. Εάν αληθεύει αυτή η θεωρία, θα πρέπει να υπάρχει εξίσου και να ανιχνευτεί ένα ισοδύναμο σωματίδιο, η μικρότερη πιθανή διέγερση του πεδίου Higgs, παρέχοντας έναν κρίσιμο τρόπο ελέγχου της θεωρίας (Wikipedia.org/wiki/Higgs boson).

Κατά συνέπεια, αυτός ήταν ο στόχος μιας έρευνας σαράντα ετών στην σωματιδιακή Φυσική, και η σημαντική ανακάλυψη θα εγκαινιάσει περαιτέρω έρευνα με επιτυχή αποτελέσματα στο μέλλον. Μια ερευνητική ομάδα Higgs στο κέντρο CERN στα σύνορα Ελβετίας- Γαλλίας αναφέρει ότι υπάρχει πράγματι σε επίπεδο «5.9 sigma» βεβαιότητας. Σε εκλαϊκευμένη γλώσσα, η παραπάνω πιθανότητα ισούται με μία στις 550 εκατομμύρια πιθανότητες ότι το σωματίδιο Higgs δεν υπάρχει και ότι τα συμπεράσματα είναι στατιστικοί σκώληκες (telegraph.co.uk, *Science*, *Science News*). Ο Dr Chandra Prakash Trivedi, συγγραφέας πολλών βι-

βλίων σχετικά με την Επιστήμη των Βεδών, πιστεύει ότι οι Ινδοί Βεδικοί επιστήμονες και ενορατικοί είχαν ανιχνεύσει πριν πολλούς αιώνες την ανακάλυψη της σημερινής επιστήμης, όπως διαπιστώνεται στην περίπτωση του Hiranyagarbha, του Χρυσού Εμβρύου της Ριγκ Βέδα, 10:121-2 (Dr. C.P. Trivedi, *Quest of the Creation, Higgs Boson, God Particle and Vedas*, Lap Lampert Academic Publishing, Γερμανία).

Σήμερα δεν έχουν υπάρχουν τελικά συμπεράσματα, στοιχεία που να αποδεικνύουν μία από τις δύο αυτές απόψεις, και δεν μπορούν να υπάρξουν ανάλογα στοιχεία. Εάν θέλουμε να επιτύχουμε την καλύτερη δυνατή κατανόηση της ύπαρξής μας, θα πρέπει να διατηρούμε το νου μας ανοικτό σε αμφότερες πιθανότητες: την μεταφυσική διαμέσου της επιστήμης της κβαντικής Φυσικής, και την Θεοσοφία. Να διερευνούμε σε βάθος αμφότερες έως τα συμπεράσματα στα οποία ενδεχομένως να καταλήξουν και οι δύο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Είσοδος Ελευθέρα – Ώρα 8:00 μμ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- Πέμπτη 3, ΑΡΤΕΜΙΣ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (εργασίες μόνο για μέλη)
- Παρασκευή 4, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης: Οι Νόμοι της Μετενσάρκωσης
- Δευτέρα 7, ΑΘΗΝΑ. Ελευθέριος Διαμαντάρας: ΕΡΩΣ – ΦΙΛΟΤΗΣ – ΑΓΑΠΗ
- Τρίτη 8, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος (εργασίες μόνο για μέλη)
- Πέμπτη 10, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου:
Η Οκτάδα, η Εννεάδα και η Δεκάδα
- Παρασκευή 11, ΑΛΚΥΩΝ. Ιφιγένεια Κασταμονίτη: Η μυστική γεωγραφία των Ιερών Τόπων και των Κέντρων Δύναμης (μέρος 1ον)
- Τρίτη 29, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος (*)

() Τα μέλη των σποών ΗΛΙΟΣ και ΟΡΦΕΥΣ συναποφασίζουν σε κάθε συνάντησή τους το προς συζήτηση θέμα της επόμενης συνάντησης.*

ΜΑΪΟΣ

- Παρασκευή 2, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Ιφιγένεια Κασταμονίτη: Η μυστική γεωγραφία των Ιερών Τόπων και των Κέντρων Δύναμης (μέρος 2ον)
- Δευτέρα 5, ΑΘΗΝΑ. Τέλης Ράπτης: Επίκουρος (Περί Θανάτου)
- Τρίτη 6, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος (εργασίες μόνο για μέλη)
- Πέμπτη 8, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης:
Ο Θρησκευτικός φανατισμός
- Παρασκευή 9, ΑΛΚΥΩΝ. ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

- Τρίτη 13, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεοσοφικού θέματος
- Πέμπτη 15, ΑΡΤΕΜΙΣ. Γιώργος Αρώνης: ΣΒΑΣΤΙΚΑ- Η εσωτερική σημασία ενός πανάρχαιου και παρεξηγημένου συμβόλου.
Μία μυστικιστική κατάδυση μέσα στα διαιδαλώδη μονοπάτια του χρόνου
- Παρασκευή 16, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Γεράσιμος Διαμαντάτος: Πίστις και Ελπίδα
- Δευτέρα 19, ΑΘΗΝΑ. Ρένα Κεφαλούδη: Η μυστικιστική πλευρά της Ελληνικής Θρησκείας
- Τρίτη 20, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεοσοφικού θέματος
- Πέμπτη 22, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου: Ελευθερία και Θεοσοφία
- Παρασκευή 23, ΑΛΚΥΩΝ. Μάρκος Βουτσίνος:
Η συμβολή των Ναϊτών στην κοινωνική εξέλιξη της Ευρώπης
- Τρίτη 27, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεοσοφικού θέματος
- Πέμπτη 29, ΑΡΤΕΜΙΣ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (εργασίες μόνο για μέλη)
- Παρασκευή 30, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Νίκος Ρούσσης: Κουνταλίνι

ΙΟΥΝΙΟΣ

- Δευτέρα 2, ΑΘΗΝΑ. Αντώνης Παπανδρέου: Μεγάλη Μητέρα – Ίσις Σοφία
- Τρίτη 3, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεοσοφικού θέματος (εργασίες μόνο για μέλη)
- Πέμπτη 5, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου:
Ο Έρωσ στην αρχαία Ελλάδα.
- Παρασκευή 6, ΑΛΚΥΩΝ. Παναγιώτης Πατασιώτης:
Ο δρόμος για την Πνευματική Ζωή
- Τρίτη 10, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεοσοφικού θέματος
- Πέμπτη 12, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης:
Ο Φιλοσοφικός φανατισμός
- Παρασκευή 13, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Χρήστος Κοντοβαζιανίτης:
Εγχείφαλος και θρησκευτικό κέντρο
- Δευτέρα 16, ΑΘΗΝΑ. Νίκος Τσεκούρας: Περί Ελευθερίας

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΣΤΟΑ «ΜΙΝΩΣ»,

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - Όπερα, Τραγωδία και ανθρώπινος βίος

ΜΑΪΟΣ - Κωδικές Λέξεις

ΙΟΥΝΙΟΣ - Αλχημεία

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ «ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ»,

ΑΠΡΙΛΙΟΣ – ΜΑΪΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ

Μια πρώτη προσέγγιση στον τρίτο τόμο της «Μυστικής Δοξασίας»

Παρακαλούμε τους συνδρομητές του περιοδικού ΙΛΙΣΟΣ να μεριμνούν τακτικά για την εξόφληση της ετήσιας συνδρομής τους, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 15€ για Ελλάδα & Κύπρο και 20€ για το εξωτερικό (Δηλ. 4 τεύχη ετησίως συν ταχυδρομικά έξοδα). Αν διαμένετε στην επαρχία, μπορείτε να επικοινωνείτε με τους κατά τόπους αντιπροσώπους μας.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όροφος,
είναι ανοικτά κάθε ημέρα από
19.30 - 21.30, εκτός Σαββάτου
και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό
« **Ι Λ Ι Σ Ο Σ** »
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:
Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα
ή με κατάθεση στον λογ/σμό
ALPHA BANK:
IBAN GR30 0140 8340 8340
0200 2000 107

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Κεφαλλονιά, Γ. Διαμαντάτος,
τηλ. 6944331000

Βόλος, Γ. Κουκουβίνος,
τηλ. 6946146763

Κρήτη, Στ. Βασιλάκης,
τηλ. 6937005048

Τρίκαλα, Στ. Λιγάτσικας,
τηλ. 6977679184/

Πάτρα, Σ. Ιγγλέσης,
τηλ. 6944907479

Σύρος, Π. Ζαραφωνίτης,
τηλ 6932327646

Θράκη, Γ. Τρανοπούλου,
τηλ. 6976488448

Κύπρος, Αθ. Παπαδόπουλος,
τηλ. 00035724654511

Τα άρθρα που δημοσιεύονται στο περιοδικό ΙΛΙΣΟΣ,
φέρουν την ευθύνη των αρθρογράφων για το περιεχό-
μενό τους και δεν λογοκρίνονται ούτε απηχούν απα-
ραιτήτως τις απόψεις του περιοδικού.

**ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:**

(Έκπτωση για μέλη και συνδρομητές εντός παρένθεσης)

Στα Πόδια του Διδασκάλου - Κρισναμούρτι.....	5€	
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - Άννη Μπέζαντ.....	10€	(-5)
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - N. Sri Ram	8€	
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - N. Sri Ram	8€	
Επιλογή Ιλισού - τόμος 1959-61, τόμος 1962-65, τόμος 1966-70, τόμοι 1973-78, τόμος 1991, 1992, τόμος 1993	12€	(-2)
Τεύχη Ιλισου 1976-99	1€	
Τεύχη Ιλισού 2000-2009	2€	
Τεύχη Ιλισού 2010 -	3€	
Το Κλειδί της Θεοσοφίας - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	18€	(-3)
Η Φωνή της Σιγής - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	10€	(-2)
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	10€	(-2)
Αόρατοι Βοηθοί - C. W. Leadbeater.....	14€	(-2)
Σ' Εκείνους που Πενθούν. - C. W. Leadbeater	8€	
Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες - Ernest Wood	14€	(-2)
Το Φως της Ασίας - Sir Edwin Arnold	14€	(-6)
Γιόγκα και Αποκρυφισμός - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	30€	(-10)
Ζωή στο Επέκεινα - C. W. Leadbeater.....	25€	(-5)

Υπό έκδοση

Μύστες, Αποκρυφο και Μαγικές Τέχνες - Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσου
Βιβλίο Α και Βιβλίο Β

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Όνοματεπώνυμο.....Τηλέφωνο.....
Οδός.....Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

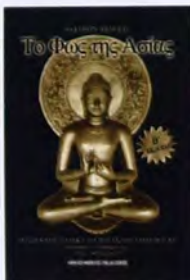

C W. Leadbeater

Σ' Εκείνους που Πενθούν
Αόρατοι Βοηθοί
Ζωή στο Επέκεινα
(Η Άλλη Όψη του Θανάτου)

Ernest Wood
Οι Επτά
Κοσμικές Ακτίνες

Sir Edwin Arnold
Το Φως της Ασίας

Κυκλοφόρησε
Ἑλενα Π. Μπλαβάτσκι

ΜΥΣΤΕΣ, ΑΠΟΚΡΥΦΟ ΚΑΙ ΜΑΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Βιβλίο Α

Ο αμφιλεγόμενος τελευταίος τόμος της *Μυστικής Δοξασίας*, της Σύνθεσης της Θρησκείας, της Επιστήμης και της Φιλοσοφίας, τον οποίο πολλοί αμφισβητούν αν και η συγγραφέας στην Εισαγωγή της διασαφηνίζει ότι πρόκειται για τον τρίτο (στην Αγγλική γλώσσα) τόμο αυτού του έργου της, αφιερωμένο στους Μύστες και τις απόκρυφες γνώσεις που μεταδίδονταν στα αρχαία Μυστήρια και τις Μυστηριακές Σχολές. Εκδόθηκε αρχικά το 1897,

ἔξι χρόνια μετά τον θάνατο της συγγραφέως.

Στην Ελληνική έκδοσή του αποτελείται από δύο βιβλία: Α και Β. Μύστες της Δύσης, Αλληγορίες και Θαύματα, Μύστες της Ανατολής και Μυστικά Ιερά Βιβλία, Αποκρυφή Αστρονομία και Αστρολατρία, οι Ψυχές των Ἄστρων, Αλληγορίες και Μυστική Γνώση στο *Zohár* και την *Βίβλο*, Μυστικοί Κύκλοι, Πρακτική Εξάσκηση της Μαγείας, Επίδραση του Αποκρυφισμού στην Καθημερινή ζωή, κλπ, είναι μερικά από τα θέματα που εμπεριέχονται στα δύο αυτά βιβλία.

Ο τόμος αυτός (βιβλία Α και Β) αποτελεί πλήρη πραγματεία και συμπληρώνει τους προηγούμενους τόμους, συμβάλλοντας στην ολοκλήρωση του *Magnus Opus* της Ε.Π.Μπλαβάτσκι. Και όπως επισημαίνει ο W. Kingsland (*The Real H.P. Blavatsky*, σ. 241): «Τί πλούτο γνώσεων θα είχαν αποκομίσει πράγματι οι άνθρωποι (...) εάν αυτά τα χειρόγραφα είχαν παραδοθεί τότε στους εκδότες. Ήταν ο 'τυφλός κόσμος' τόσο ανάξιος να λάβει αυτή την γνώση;»

(Σελ. 426, μέγεθος: 17X24, Λ.Τ. 26 €)

(Συνδρομητές ΙΔΙΣΟΥ & Μέλη της Θ.Ε. 20 €)

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ